

ทัศนคติต่อลัทธิและระบอบการเมือง

ทัศนคติต่อระบอบการเมือง

การเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด ไม่ว่าจะเข้าในลักษณะหรือกระบวนการเมืองหรือไม่ทุกคนที่อยู่ในสังคมไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลหรือผลกระทบทางการเมืองไปได้ พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวข้องกับหรือผูกพันกับการเมืองอยู่ตลอดไป ทั้งนี้เนื่องมาจากการเมืองเป็นเรื่องของการใช้และการกระทำเพื่อไปไกลมาซึ่งอำนาจในการปกครอง

การใช้อำนาจและการกระทำเพื่อไปไกลมาซึ่งอำนาจปกครองดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นไปตามลัทธิหรือความเชื่อถือทางการเมืองโดยอาศัยระบอบการเมืองเป็นเครื่องมือ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเห็นพ้อง ให้เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคมหรือเป็นวิถีทางที่จะนำประเทศไปสู่จุดหมายในทางการเมือง ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป

ลัทธิหรือความเชื่อทางการเมืองและระบอบการเมืองในปัจจุบันมีหลายแนว แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะระบอบการเมืองเกิดจากปรัชญาทางการเมืองที่ต่างกัน หรือถึงแม้ว่าจะมีปรัชญาทางการเมืองเหมือนกัน แต่การแปลความหรือการเล็งลววิธีดำเนินการให้บรรลุจุดหมายแตกต่างกันก็อาจจะทำให้ระบอบการเมืองในบางส่วนแตกต่างกันไปก็ได้ จึงดูเหมือนว่ามีระบอบการเมือง การปกครองทาง หลายระบบ เช่น ประชาธิปไตย เผด็จการ เสรีนิยมหรือทุนนิยม สังคมนิยม และคอมมิวนิสต์ ซึ่งความจริงแล้วที่กล่าวมามีทั้งระบอบการเมืองและระบบเศรษฐกิจปน ๆ กันอยู่ ทั้งนี้เพราะการดำเนินการทางการเมืองในปัจจุบัน ส่วนมากจะใช้ระบบเศรษฐกิจเป็นจุดหมายในการสร้างความเห็นพ้อง จากประชาชนเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ความจริงแล้วในเรื่องความเกี่ยวพันระหว่างการเมืองกับเศรษฐกิจนี้ นักปรัชญาทางรัฐศาสตร์สมัยก่อนได้ให้ทัศนะไวต่างกัน เช่น PLATO มีความเห็นว่า รัฐที่ดีนั้นจะต้องเป็นรัฐซึ่งคนที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างไรก็ทำหน้าที่ในสิ่งนั้น นับตั้งแต่ผู้ปกครองไปจนถึงทาส รัฐดังกล่าวจะเป็นรัฐที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นลักษณะของรัฐที่ถูกต้อง...คนแต่ละคนควรจะทำในสิ่งที่ธรรมชาติตั้งใจให้เขาทำ กน ๆ หนึ่งทำงานเดียว และเมื่อทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนและทำแต่อย่างเดียวแล้ว นครรัฐทั้งหมดก็จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน^๑ ARISTOTLE มีความเห็นว่านโยบายของรัฐ

^๑ กระทบต่องานของชุมชน (รวบรวม) การเมืองและการปกครอง (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย; ๒๕๑๒), หน้า ๒๒

ส่วนใหญ่คือการตัดสินใจตกลงกันระหว่างผู้มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่าง ๆ กัน นอกจากนี้เขายังได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง เศรษฐกิจกับความมั่นคงในทางการเมืองว่า เมื่อใดก็ตามที่ความแตกต่างในทาง เศรษฐกิจในสังคมมีมาก คือมีคนรวย very rich กับคนจน very poor เมื่อใดที่รัฐบาลจะขาดความมั่นคงได้^๒ Karl Marx มีทฤษฎีเห็นว่า การกระทำของมนุษย์ทุกอย่างขึ้นอยู่กับ เหตุผลทาง เศรษฐกิจ แต่เพียงประการเดียวเท่านั้น ความระบอบ เศรษฐกิจการเมือง มาร์คซิสต์ มุ่งหา แห่งคืนค่าทั้งหลายก็คือ ค่าแห่งการบริหารทั้งมวลก็คือ กำหนดโดยปริมาณแห่งแรงงานที่ทำงานลง แรงไป จึงเรียกว่าทฤษฎีแห่งค่าแรงงาน the labour theory of value มาร์คเห็นว่า วิธีการผลิต (the mode of production) นั้นเป็นพื้นฐานอันสำคัญของสังคม (the substructure of society) และเป็นปัจจัยสำคัญในการวินิจฉัยสภาพแห่ง สังคมโดยแท้ สังคมทั้งหลายอาทิเช่น ศีลธรรมของสังคมก็คือ เหล่านี้สืบเนื่องมาจากวิธีการผลิต ของสังคมทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงส่วนประกอบเสริมแต่งสังคมนั้น (the superstructure of that society) เท่านั้นเอง^๓ สังคมของมวลมนุษย์นั้นจะคล่องผ่านยุคต่าง ๆ ทั้ง ๕ ยุค... กล่าวคือ เมื่อผ่านยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุคทาส ยุคกรงที่คืน ยุคนายทุน ยุคสังคมนิยม และยุคคอมมิวนิสต์อันเป็นจุดจบกันนั้น เป็นยุคที่ไม่มี การต่อสู้ทาง เศรษฐกิจระหว่างคนต่างชั้นกัน ส่วน ยุคสังคมนิยมนั้นถ้ามีการต่อสู้กันบ้างก็ไม่มากนัก แต่สำหรับยุคทาส ยุคกรงที่คืนและ ยุคนายทุนจะเห็น ใกว่าเป็นยุคที่ชนชั้นหนึ่ง เป็นฝ่ายเบียดเบียน หรือฝ่ายรุมมากเอาเปรียบที่เดียว (a dictatorship of one class or the exploiters) ส่วนชนอีกชั้นหนึ่งต้อง เป็นฝ่ายเสียเปรียบตกเป็น เบียดเบียนตลอดเวลา (the exploited) การแปร เปลี่ยนจากยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่งนั้น เป็นไป ด้วยการต่อสู้กันระหว่างบุคคลต่าง ชั้นหนึ่งผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจขัดกัน (class struggles) และผลแห่งการต่อสู้ก็คือ สุนด์เคนและก้าวหน้า (the progressive elements) ของฝ่าย เสียเปรียบหรือตกเป็น เบียดเบียนจะมีชัยชนะเหนือฝ่ายรุมมากเอาเปรียบในท้ายที่สุดเสมอ ดังเช่น ในยุคนายทุนชนชั้นกร มมาชีพยอมมีชัยชนะด้วยปฏิวัติ... ชัยชนะของ ชนชั้นกร มมาชีพหนึ่งมีคือ

^๒ คำกรณีย์พิพจน์ "รัฐศาสตร์" ใน ทิตบา สุวรรณชัย กับคณะ สังคมศาสตร์แนวการศึกษา สาขา (พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสุถายันบัววิเศษนบุรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; ๒๕๐๔), หน้า ๗๖ - ๗๗

^๓ ชานินทร์ กรวิชัยเนียร, การไขกฎหมายปลงกันคอมมิวนิสต์ (พิมพ์ครั้งที่ ๕, กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษา ความปลอดภัย กระทรวงกลาโหม; ๒๕๐๕), หน้า ๑๓

^๔ Ibid., หน้า ๑๔

นายทุนนั้นยอมนำมาซึ่งการเผด็จการของฝ่ายฉันทันกรรมมาชีพ และชนชั้นกรรมมาชีพก็จะทำลาย
ล้างปลดแอกนายทุนจนสิ้นเชิง โดยไม่คำนึงถึงมนุษยธรรมและศีลธรรมใด ๆ^๕

การแบ่งระบบการปกครองโดยให้ระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจเป็นหลัก

จากที่กล่าวมาแล้ว หากจะพิจารณาถึงระบบการปกครองโดยคำนึงถึงระบบการเมืองและ
ระบบเศรษฐกิจเป็นหลัก จะสามารถแยกการเมืองกับระบบเศรษฐกิจออกจากกันได้เหมือนกัน
ถึงแม้จะไม่ชัดเจนนัก คือประชาธิปไตยและเผด็จการนี้หมายถึงถึงระบบการเมือง ส่วนทุนนิยมและ
สังคมนิยมหมายถึงถึงระบบเศรษฐกิจ ซึ่งแต่ละระบบก็มีลัทธิหรือปรัชญาแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ^๖

ประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองอย่างหนึ่งที่ประชาชนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้โดย
ทั่วไปทุกคนมีโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาของรัฐ

เผด็จการเป็นระบบการเมืองที่คนกลุ่มน้อยเท่านั้นที่มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน
กิจการของรัฐ

ทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่เอกชนเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และเป็นผู้ดำเนินการ
กิจการทางเศรษฐกิจทั่วไปที่สำคัญของรัฐ

สังคมนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่องค์การของรัฐมีอำนาจที่จะเป็นทั้งเจ้าของและดำเนินการ
กิจการทางเศรษฐกิจที่สำคัญทั้งปวง

ฉะนั้น หากจะพิจารณาระบบการปกครองโดยใช้ทั้งระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจ
เป็นตัวร่วมแล้วจะพิจารณาระบบการปกครองออกได้เป็น ๔ ระบบคือ

๑. ระบบประชาธิปไตยทุนนิยม ได้แก่จัดระบบการเมืองโดยให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ
เข้ามามีส่วนในการปกครอง ในขณะที่เอกชนก็ยอมรับอันดีไว้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
และยอมให้เอกชนดำเนินการกิจการทางเศรษฐกิจทั่วไปที่สำคัญของรัฐ รัฐจะเข้าดำเนินการทาง
เศรษฐกิจเฉพาะในส่วนที่เป็นบริการสาธารณะ ซึ่งเอกชนไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะไม่มีผล

^๕ Idem.

^๖ จรูญ สุภาพ, การเมือง (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๔

ถ้าหรือไม่สามารถทำได้เท่านั้น และในบริการสาธารณะรัฐจัดทำอยู่แล้ว ถัดมาเปิดเอกชนมี
ความสามารถที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ รัฐก็จะสนับสนุนให้เอกชนเหล่านั้นการแทน ประเทศ
ที่ใช้ระบบการปกครองแบบนิติรัฐ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมัน เป็นต้น

๒. ประชาธิปไตยสังคมนิยม โดแก่การจักร ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย และจัด
ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบนิติรัฐประเทศอังกฤษ สวีเดน
เดนมาร์ก และ เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

๓. เผด็จการทุนนิยม โดแก่ประเทศที่จักรระบบการปกครอง เผด็จการแล้วจักรระบบเศรษฐกิจ
แบบทุนนิยม ซึ่งก็จะดูตามรูปแบบโดยทางนิตินัยแล้วจะมีอยู่บนประเทศ เพราะผู้นำของแต่ละประเทศ
ต่างก็อ้างว่าการปกครองของตนนั้น เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อหลอกลวงประชาชน
ที่ปลื้มความรุ่มรวยให้เป็นพวก แต่โดยทางนิตินัยแล้วจักรปกครองโดยโซคนเฉพาะกลุ่มของตนคัดสินใจ
หรือกระทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ประเทศที่จักรระบบการปกครองแบบนิติ เช่น ประเทศ
สเปน ประเทศไทย สมัยก่อนวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และประเทศที่กำลังหันหน้าเศรษฐกิจ

๔. เผด็จการสังคมนิยม คือ ประเทศที่จักรระบบการปกครองแบบโซคนกลุ่มน้อยเข้ามามีส่วน
ร่วมในการปกครอง ขณะเดียวกันก็จักรระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ให้รัฐเข้าดำเนินการ เศรษฐกิจ
ที่สำคัญทั้งปวง ประเทศที่จักรระบบการปกครองแบบนิติรัฐประเทศพม่าและประเทศในภูมิภาคอินโดจีน
ทั้งหมด เช่น สหภาพโซเวียตรัสเซีย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณะรัฐประชาชนเวียดนาม
และประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว ซึ่งไม่เคยมีในเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคล และ
จัดการปกครองแบบเผด็จการโดยพรรคคอมมิวนิสต์

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน เรามักจะได้ยินการเรียกระบบการเมืองว่าประชาธิปไตย หรือ
สังคมนิยมอยู่บ่อย ๆ การเรียกเช่นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการเรียกแบบโฆษณาชวนเชื่อ เพราะการ
เรียกระบบการเมืองว่า ประชาธิปไตยโดยมิได้พูดถึงระบบเศรษฐกิจและสังคมที่โซคนอยู่ด้วย
นั้น เท่ากับเป็นการจงใจเรียก เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจแต่เพียงว่า เป็นระบอบการเมืองที่ทุกคนมีสิทธิ
เข้าร่วมในการปกครอง ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของประเทศ โดย
ไม่คำนึงถึงระบบเศรษฐกิจที่ควบคู่ไปกับระบบการเมืองในขณะนั้น เพราะระบบเศรษฐกิจมีทั้งทุนนิยม
และสังคมนิยม และประเทศที่เรียกตัวเองว่าประชาธิปไตยในลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อส่วน
มากจะเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

เป็นที่น่าสังเกตว่า ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้เฉพาะผู้ที่มีความสามารถเท่านั้น ซึ่งอยู่ประกอบการชั้นนำในระบบนี้เองจะเข้ามาแสวงหาอำนาจทางการเมือง ใฝ่รักชาติผลประโยชน์ของชนไว้

สิ่ง ระบบนายทุนยังจำแนกออกเป็น "ระบบนายทุนผูกขาด" monopoly capitalist economy ซึ่งบางทีเรียกว่า "ระบบรัฐนายทุน state capitalism" เพราะรัฐเป็นผูกขาด ส่วนระบบนายทุนอีกแบบหนึ่ง คือ "ระบบแข่งขัน competitive capitalist economy" บางทีเรียกกับระบบที่เรียกว่า "ระบบเสรี" คือ สามารถประกอบการได้โดยอิสระเสรี เช่นเดียวกับที่เรารู้จักว่า free economy

ส่วนคำว่าสังคมนิยมที่มิใช่เรียกแทนระบบการเมืองนี้ความจริงแล้วเป็นระบบเศรษฐกิจใหญ่ที่เรียกเน้นที่เชื้อตองการใหญ่ซึ่งคง เห็นภาพว่าเป็นระบบการปกครองที่รัฐเข้าดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ หรือทั้งหมดเอง เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศ ผู้ซึ่งจะได้ไม่ลืตกานในระบบการปกครอง เพราะว่าจะเป็นระบบเผด็จการ

เป็นที่น่าสังเกตว่า คำว่าสังคมนิยมส่วนใหญ่จะถูกผูกขาดในการใช้ สำหรับเรียกระบบการปกครองที่ไม่ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และระบบการปกครองแบบเผด็จการโดยพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสร้างความเห็นทงจากประชาชนว่า การเห็นใจคนยากจน และการดำเนินการทางเศรษฐกิจของรัฐเพื่อประชาชนส่วนใหญ่เป็นวิธีการของระบบสังคมนิยมทางคอมมิวนิสต์เท่านั้น ส่วนระบบการเมืองอื่นที่ใหญ่กับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แต่ไม่ใช่เป็นไปตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ เช่น สังคมนิยม เผด็จการชาตินิยมหรือสังคมนิยมเผด็จการฟาสซิสต์นั้น ถูกเรียกชื่อเป็นอนางอื่น เพื่อให้เห็นว่าสังคมนิยมจะอยู่เพียงอย่างเดียว คือ สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ส่วนสังคมนิยมอื่นๆ นั้นไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้ชื่อนี้เรียกระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจของตน

สำหรับประเทศไทยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๔๗๕ ที่คณะราษฎรได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตยนั้น แนวทางสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองจะมาจากสาเหตุทางเศรษฐกิจ แต่การเปลี่ยนแปลงก็เปลี่ยนแปลงเฉพาะ

^๑ ประคม จวงพานิช, รายได้ประชาชาติกับความมั่นคงแห่งรัฐ (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๑๕), หน้า ๑๘

ระบบการปกครองเท่านั้น กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๗๘ ผลการเก็บเกี่ยวข้าวได้ไม่เต็มที่
 ผลผลิตทางการเกษตรเสียหายและราคาตกต่ำ เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก รัฐบาลจึงจำเป็นต้อง
 กอองกำเนิดนโยบายประหยัดกล้าสลัก ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๗๗ ได้คัดเลือกรายจ่ายสำหรับข้าราชการ
 พลเรือน และข้าราชการทหารลงมารวมละ ๒ และ ๒๐ ความสำคัญ^๘ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ มีการ
 ยุกต์ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ และลดรายจ่ายของฝ่ายทหารลงไปอีก สรุปแล้วภายในรอบ
 ๓ ปี รายจ่ายฝ่ายทหารได้ลดลงถึงร้อยละ ๕๐ นายทหารเหล่ากลางทั้งหมดมีความรู้สึกวากนเป็นอยู่
 เสียดประโยชน์จากการคัดเลือกรายจ่ายแบบกิน การถูกปลดออกจากราชการ ก็มีการดิ้นรนวิ่งวุ่น
 ก้าวหน้าไปในการงาน กันสืบเนื่องมาจากนโยบายประหยัดของรัฐบาลนี้มีผลร้ายแรงยิ่งต่อราชการ
 ทหารและพลเรือน จึงนำไปสู่สาเหตุของการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง แต่หลังจากการ
 ปฏิวัติแล้ว คณะผู้ก่อการกลับเน้นถึงแต่เฉพาะการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะ
 "คณะราษฎร" โดดแตกแยกกันเป็นสองพวก พวกหนึ่งประกอบด้วยนายทหารและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
 ซึ่งมีความพึงพอใจที่กำจัดเจ้านาย เชื้อพระวงศ์ออกไปจากชีวิตการเมืองได้ แต่อีกพวกหนึ่งซึ่งประกอบด้วย
 ราษฎรสามัญ และข้าราชการชั้นผู้น้อยที่สนใจชนชั้นกลางประชาธิปไตยนิยมธรรม ตลอดจนการแก้ปัญหาสภาพชีวิต
 ของราษฎรส่วนใหญ่ใหม่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ในกรณีนี้ภาค ๒๔๗๖ หลวงประดิษฐมนูธรรม หรือปรีดี พนมยงค์ ได้เสนอเค้าโครง
 การ เศรษฐกิจมีสาระสำคัญว่าให้รัฐบาลเป็นผู้จัดการ เศรษฐกิจเสียเอง แต่แนวความคิดนี้ได้รับการ
 คัดค้านในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งในขณะนั้นมีพระยามโนปกรณนิติธาดาเป็นนายก โดยมีความ
 เห็นว่าเค้าโครง เศรษฐกิจที่เสนอนามีสลักษณะ เป็นคอมมิวนิสต์^๙

อย่างไรก็ตามพระยามโนปกรณนิติธาดา ได้ตั้งกรมการขึ้น ๑๔ นาย ร่วมกันพิจารณา
 เค้าโครงเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งหลวงประดิษฐมนูธรรมก็ยืนยันกับคณะกรรมการชุดนี้ว่า โครง
 การที่เสนอนานี้ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ แต่รวมทั้งลดระบบนายทุนและโซเชี่ยลลิสต์^{๑๐} แต่ถึงกระนั้นเค้าโครง
 เศรษฐกิจก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการ จึงถูกระงับไป นอกจากนี้เพื่อเป็นการตอบโต้
 กับแนวความคิดในเค้าโครง เศรษฐกิจ รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๗๖

^๘ โมตรี เกนดุม, โลกพระศรีอริยเมตตรัยของปรีดี พนมยงค์ (พระนคร: หางหุ้นส่วนจำกัดการ
 พิศดารภ, ๒๕๑๖), หน้า ๒๕ - ๓๐.
^๙ Ibid., หน้า ๓๕ - ๓๕.
^{๑๐} Ibid., หน้า ๑๑๐.

ขึ้น กำหนดเอาความผิดกับผู้สนับสนุนส่งเสริมเป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือพนักงานสมาคมที่มีความประสงค์ที่จะสนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยไม่คำนึงถึงความของคอมมิวนิสต์และลัทธิคอมมิวนิสต์ว่า^{๑๑}

๑. คอมมิวนิสต์ หมายความว่า วิธีการหรือหลักการ เศรษฐกิจประกอบด้วย การเลิกจ้าง หักพดหรือแต่บางส่วน ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนโดยไปประเทศหรือประชาชนร่วมกัน เป็นเจ้าของเสียเอง

๒. ลัทธิคอมมิวนิสต์ หมายความว่า ลัทธิใด ๆ ซึ่งสนับสนุนส่งเสริมการรวมที่ดินหรือการรวมอุตสาหกรรมหรือรวมทุนหรือแรงงาน เป็นของรัฐบาล

เมื่อกฎหมายได้กำหนดถึงระบบเศรษฐกิจอันไม่พึงประสงค์ไว้โดยชัดแจ้งเช่นนั้น จึงไม่มีผู้ใดกล้าพอที่จะเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงระบบเศรษฐกิจให้แตกต่างไปจากระบบทุนนิยมใด เพราะระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ถูกถือว่าเป็นระบบเศรษฐกิจที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง ฉะนั้นตลอดระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงการปกครองแม้ว่าจะมีการปฏิวัติรัฐประหารอีกหลายครั้ง แต่ในการปฏิวัติทุกครั้งก็เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงคณะผู้เข้ามาบริหารบ้านเมืองเท่านั้น ส่วนระบบเศรษฐกิจจะเป็นระบบทุนนิยมตลอดมา

ทัศนคติของระบบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ

การเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองนี้ทุกยุคทุกสมัยต่างก็อ้างว่าจะเปลี่ยนไปสู่ระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยรูปแบบรัฐสภาเช่น เกี่ยวกับการปกครองของอังกฤษ มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษร เช่นเดียวกับประเทศฝรั่งเศสที่เป็นประเทศชั้นนำในการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อในแล้วจะพบว่า ระบบการปกครองของไทยภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง บางครั้งก็เป็นเผด็จการบางครั้งก็เป็นประชาธิปไตย ไม่มีครั้งใดเลยที่ถือได้ว่าเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ไม่นับรวมถึงบางขณะที่เกิดการปฏิวัติและการปกครองกลับไปสู่ระบอบเผด็จการอย่างชัดแจ้ง จนกระทั่งนิสิตนักศึกษาและประชาชนได้ร่วมมือกันต่อต้านสภาทหารปกครองแบบเผด็จการที่เป็นอยู่ ให้เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย เมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๐๒ มีรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยระบบพรรคการเมืองที่ปลอดพ้นจากบรรยากาศกดกัน

^{๑๑} พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๓.

สองกลุ่มผู้เบียดเบียนกัน เป็นครั้งแรกเมื่อ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๘ การเมืองของไทยในระยะนี้จึงเปลี่ยนแปลงและแตกต่างไปจากเดิมมาก และเป็นระยะที่รับคำท้าทายทางด้านความรู้สึกนึกคิดของประชาชน และวิธีดำเนินงาน ในขณะที่ผู้ที่นิยมการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ก็พยายามดำเนินการต่าง ๆ เพื่อไปประเทศเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองและระบบเศรษฐกิจไปสู่ระบอบคอมมิวนิสต์ โดยใช้วิธีปลุกระดมมวลชนอย่างแข็งขัน ซึ่งเห็นความแตกต่างและการ เลวร้าย เคารพเปรียบระหว่างชนชั้น ในสังคม ระบอบประชาธิปไตยทุนนิยม มีการสร้างกองกำลังกึ่งอาวุธขึ้นต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างถาวร และพยายามเข้ายึดพื้นที่ เพื่อสร้าง เขตปลอดพลอยขึ้น^{๑๒} ในขณะที่เดียวกันประเทศก็ประสบปัญหาความวุ่นวายยุ่งยากต่าง ๆ อย่างถึงภาวะ เศรษฐกิจตกต่ำสืบเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ ทั้งภายในและภายนอกจนดูเหมือนว่าความสับสนวุ่นวายนี้ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยทุนนิยมมีการ เรือกร่องไปปรับปรุงระบบเศรษฐกิจให้เป็นแบบสังคมนิยม ให้รัฐ เข้ามารับบทบาททางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อจัดความเคลื่อนไหวระหว่างคนรวยกับคนจน มีการ เรือกร่องให้เข้ามาตราการทางสังคมบีบบังคับให้นายทุน เสียผลประโยชน์กำไร เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์เบื้องต้นของฝ่าย นิยมคอมมิวนิสต์ การดำเนินการต่าง ๆ จึงได้รับการ เห็นพ้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่าง กลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการจะให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงขึ้นในบ้านเมือง

ความคิดเห็นของชนกลุ่มต่าง ๆ ผู้สนับสนุนไม่ทราบแน่ชัดว่าในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองนั้นควรจะใช้ระบบการปกครองชนิดใด อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้กลุ่มนายตำรวจนักเรียนสารวัตร และผู้บังคับกองมีทัศนคติต่อระบบการปกครองแยกออกเป็น ๓ กลุ่ม มีข้อเท็จจริงที่สำคัญจะกล่าวถึง

ตารางที่ ๕

แสดงความนิยมในลัทธิการเมืองของนายตำรวจ

	เปอร์เซ็นต์	บรรต.	ปริญญา	เลื่อนชั้น	รวม
๑. เบียดเบียน	๕๑.๕	๑๕	๖	๓	๒๕
๒. ประชาธิปไตย	๔๔.๘	๗	๑๖	๓	๒๖
๓. อะไรก็ได้ไม่สนใจมากนัก	๑๓.๘	๕	๕	—	๘
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๑

^{๑๒} สัมภาษณ์ พ.ต.อ. วิรุฬห์ หินแสง ผู้กำกับการยุทธการ กองบัญชาการตำรวจภูธร ๓ ณ กรมตำรวจ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๘

ผลของการสำรวจปรากฏว่านายสำรวจมีความเห็นว่าการปกครองที่จะทำในประเทศชาติ
 รุ่งเรืองไถ่นั้น มีทั้งระบบเผด็จการและระบบประชาธิปไตยกำลังกัน คือ มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า
 ๑. ประเทศปกครองตามระบบประชาธิปไตยแล้วจะทำในประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองมีร้อยละ ๔๔.๘
 ของบุคคลแบบสอบถาม และมีผู้เห็นว่าควรใช้ระบบเผด็จการร้อยละ ๔๑.๔ ส่วนอีกร้อยละ ๑๓.๘
 เห็นว่าจะใช้ระบบการปกครองแบบใดก็ได้ไม่สนใจมากนัก แสดงให้เห็นว่าในขณะที่มีผู้คิดว่าการ
 ประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่ดีทำในประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองไถ่นั้น ก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วย
 และเห็นว่าระบบเผด็จการเป็นระบบการปกครองที่จะช่วยทำประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองไถ่มาก
 กว่าอยู่ในระดับเกือบเท่ากัน

ความจริงในเรื่องความคิดเห็นว่าการปกครองระบบใดจะเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุด
 นี้ แม้แต่ในรัฐศาสตร์ในสมัยก่อนก็มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยก่อนคริสต์
 ศตวรรษที่ ๑๘ ไม่เคยมีผู้ใดเห็นว่าการปกครองระบบประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุด
 กล่าวคือ ในสมัยนครรัฐของกรีกโบราณที่โสกราตีส เชื่อว่านครรัฐอย่าง เอเธนส์ควรจะอยู่ภายใต้การปกครอง
 ของคนกลุ่มน้อย oligarchy ซึ่งมีคุณความดีและฉลาด^{๑๓} พลาโตกล่าวว่าความปรารถนาของ
 คนส่วนใหญ่จึงเป็นคนชั้นต่ำนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของคนชั้นสูงที่มีปัญญา^{๑๔} ซึ่งแสดงถึงว่า
 พลาโตเชื่อในความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์และไม่ใช้นักประชาธิปไตย กล่าวที่นักปราชญ์หรือผู้
 ปกครองของพลาโตจะต้องเป็นผู้ที่อุทิศตนให้แก่อุบาย การิสโตเติลให้ข้อคิดในเรื่องการปกครอง
 ที่ดีไว้ ๓ แบบคือ สมบูรณาญาสิทธิราช (คนเดียว) กษัตริย์ไทย (หลายคน) และระบบผสมมวลชน
 mixed constitutions หรือ polity ส่วนแบบของการปกครองที่เลวของระบบให้คนเดียว
 ปกครอง คือแบบเผด็จการ แบบหลายคนปกครอง คือคณาธิปไตย oligarchy ซึ่งเป็นแบบ
 การปกครองของกลุ่มคนที่เห็นแก่ตัว และแบบมวลชนปกครองที่เลว คือ ประชาธิปไตย และเห็นว่า
 การปกครองโดยชนชั้นกลางเป็นแบบหนึ่งของการปกครองที่ดี แต่การปกครองโดยสมบูรณาญาสิทธิราช
 เป็นแบบที่ต่ำที่สุด เพราะอยู่ภายใต้วิจารณ์ของบุคคลที่เก่งและฉลาดที่สุด^{๑๕} ซึ่งร้อนนักปราชญ์ชาวจีน
 ที่โลกยกย่องไว้แตกต่างกับนักปราชญ์ชาวตะวันตก เช่น พลาโต และการิสโตเติลมีความเห็นว่า

^{๑๓} กระมล ทองธรรมชาติ, Op.cit., หน้า ๑๗

^{๑๔} Ibid., หน้า ๒๒

^{๑๕} Ibid., หน้า ๒๘

รัฐบาลที่ดีก็คือ รัฐบาลที่ทำให้ประชาชนมีความสุข (a good government is one that makes its people happy) การปกครองนั้นควรขอยุบายให้เป็นการอำนาจของข้าราชการประจำ ไม่ใช่ข้าราชการที่รับตำแหน่งมาโดยมรดกหรือสวาทของผู้ครองนคร หรือจักรพรรดิ ควรจะเป็นเพียงประมุขของรัฐ^{๑๖} วัตถุประสงค์ในการมีรัฐบาลจะสำเร็จได้ก็แต่โดยที่ผู้ปกครองประเทศมีความสามารถที่สุดในประเทศ หรือ มีการเลือกผู้ที่มีความสามารถที่สุด (most capable man) มาปกครองประเทศ...ความสามารถไม่ได้เกิดขึ้นโดยการเกิดในตระกูลดี หรือตระกูลมั่งคั่ง หรือตำแหน่งสูง แต่ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะ (character) กับความรู้ (knowledge) ลักษณะที่ดีทั้งสองอย่างของผู้ปกครองประเทศอาจจะสร้างเสริมขึ้นได้โดยการให้การศึกษาที่เหมาะสม (proper education) อย่างเคี้ยวเท่านั้น การให้การศึกษาที่ดีควรจะขยายให้กว้างขวาง ให้โอกาสแก่คนทุกคน หรือทุกคนจะได้อีกมีโอกาสมีส่วนร่วมเสียในการปกครอง^{๑๗} ซึ่งหมายถึงว่า ขงจื้อเห็นว่าการปกครองควรดำเนินการโดยข้าราชการที่เลือกมาจากคนดีที่มีความสามารถไม่ใช่ได้รับตำแหน่ง ซึ่งก็เป็นแนวความคิดคล้าย ๆ กับเรื่องนักปราชญ์ปกครองของหลาโต ส่วนขงจื้อ นักปราชญ์ชาวจีนในสมัยก่อนมีความเห็นเพิ่มเติมกว่าเดิมว่า การใช้ระบอบวินัยในการปกครองประเทศ จะได้ผลดีกว่าการปกครองที่ตองดำเนินถึงความพอใจ ความไว้วางใจยินยอม (consent) ของประชาชน เพราะประชาชนโดยทั่วไป เป็นผู้ไม่มีระเบียบวินัย ทำอะไรตามลำเอียงใจตนเอง สันดานเลวมาแต่กำเนิดและต้องการควบคุมเป็นอย่างมาก นักปกครองที่ฉลาด...จะไม่พยายามให้เหตุผลแก่ประชาชนว่า เหตุใดจึงดำเนินการเช่นนั้น ตรงกันข้ามผู้ปกครองที่ฉลาดจะตองปรากฏคณาประชาราษฎร์ โดยใช้แต่เป็นหลักออกกฎหมายบังคับ ลอกคำสั่งใหม่ปฏิบัติและควบคุมการกระทำของประชาชนโดยการลงโทษ วิธีการเช่นนี้จะทำให้ประชาชนเดินห่างไปในทางที่ถูกตองเสมอขึ้นปฏิหารย์^{๑๘} แสดงให้เห็นว่าขงจื้อมีความเชื่อมั่นในระบบผู้ปกครองเป็นคนที่ มีความสามารถ หากเลือกได้ เช่นนั้นก็อาจจะใช้ระบอบการปกครองที่มีลักษณะ เป็นเผด็จการได้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่เป็นคนดีมีความสามารถเหล่านี้ บริหารประเทศเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนมาก ส่วนการลบล้าง เจ้าลัทธิคอมมิวนิสต์ มีความเห็นว่าในยุคนายทุนที่จะเปลี่ยนไปสู่ยุคสังคมนิยม ก่อนที่

^{๑๖} เกษชาติ วงศ์โกมลเชษฐ, ประวัติปรัชญาจีน (พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมสังเคราะห์ศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๕), หน้า ๓๕

^{๑๗} Ibid., หน้า ๓๗

^{๑๘} Ibid., หน้า ๑๖๘ - ๑๖๙

จะถึงบุคคลผู้มีวิสัยทัศน์นั้น อันชั้นกรรมมาชีพจะได้รับชัยชนะจากนายทุนด้วยการปฏิวัติ ต่อจากนั้นประเทศ จะถูกนำโดยผู้คอมมิวนิสต์ควรรวมเผด็จการของอันชั้นกรรมมาชีพ^{๑๕}

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวความคิดในเรื่องระบบการปกครองแตกต่างกันไปตามลัทธิ ความเชื่อต่อของผู้นำและคนในสังคมซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากอดีตผสมกับประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมทางการเมืองและสังคมในขณะนั้น แสดงออกถึงระบบการปกครองที่เราคุ้นเคย หรือเป็นสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะพิจารณาสาเหตุใดที่ทำให้ทำไมนักเขียนสารวัตรและผู้นำสังคมนั้น ๆ จึงมีแนวความคิดเห็นในเรื่องนี้แยกออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ ดังกล่าว

๑. เหตุผลที่เลือกระบอบประชาธิปไตย

เหตุที่นักเขียนสารวัตรและผู้นำสังคมนั้น ๆ ถึง ๒๖ คนหรือร้อยละ ๔๖.๘ ของผู้ตอบ แบบสอบถามมีความเห็นวาระระบอบประชาธิปไตยจะช่วยให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองได้ น่าจะ เกิดขึ้นจากอิทธิพลของการให้การศึกษาทางทฤษฎีในเรื่องนี้ และความเชื่อต่อที่ได้รับการถ่ายทอดมา จากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ทำให้มีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่า

๑.๑ ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ยอมรับว่าประชาชนเป็นใหญ่ และเป็นผู้มี อำนาจศักดิ์สิทธิ์สุดท้าย หรือยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ นั้นเป็นของประชาชนชาวไทย

๑.๒ การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน จึงเป็นระบบการปกครองที่สามารถรักษาลบประโยชน์ของประชาชนโดยสามารถ รวมความคิดเห็นของประชาชนมาทำการปกครอง เพื่อสนองความต้องการที่ชอบธรรมของประชาชนได้

๑.๓ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดใน การที่จะอำนวยผลให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง และประชาชนมีความผาสุกภายใต้ระบบเศรษฐกิจ แบบทุนนิยมหรือสังคมนิยม

^{๑๕} Karl marx, Friedrich Engels The Communist Manifesto (Middlesey, Penguin Books Ltd, 1970) pp. 95 - 97

๑.๔ ระบบประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่นิยมในหลักสำคัญ ๒ ประการ คือความเท่าเทียมกันและความมีเสรีภาพณะ เมื่อถือว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกันแล้ว ก็จะต้องถือว่ามนุษย์ย่อมมีสิทธิที่จะพัฒนาและใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะ เป็นความสามารถในทางร่างกายจิตใจหรือในทางความคิด หลักการทั้ง ๒ นี้จึงกลายเป็นอุดมคติอันสูงส่งที่กตัญญูใจใหม่พยายามต่อสู้กันรณหรือทำ เหตุการณ์ที่ตนอาศัยอยู่ได้เป็นสังคมที่เป็นประชาธิปไตยจริง ๆ

๑.๕ ตลอดระยะเวลาหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลทุกสมัยมีแนวโน้มที่จะเป็นหยัดและพยายามที่จะพัฒนารูปแบบการปกครองประเทศให้ไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับเคยได้ยินหรือได้ทราบว่าประเทศต่าง ๆ ที่เจริญแล้วส่วนมากใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และประเทศที่กำลังพัฒนาต่างก็พยายามที่จะพัฒนาการปกครองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้นแนวความคิดว่าจเวลาด้านส่วนมากจะไม่เคยสัมพันธ์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงแต่ก็เชื่อว่าประชาธิปไตยจะต้องเป็นระบอบการปกครองที่ที่สุด

๒. เหตุผลที่เลือกระบบเผด็จการ

อย่างไรก็ตามยังมีนายตำรวจนัก เรือนสารวัตรและผู้งัดกบฏจกถึงร้อยละ ๔๑.๔ ที่มี ความเห็นว่า ควรใช้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการ ซึ่งน่าจะเกิดจากอิทธิพลของการ เรียบรูและมีประสบการณ์ในสิ่งต่าง ๆ ดังนี้.—

๒.๑ ความเป็นชาติเอกราชมาชานานไม่เคยตก เป็น เมืองขึ้นของชาติมหาอำนาจในยุค ลาอาณานิคม ซึ่งแท้จริงอันนี้แม้ว่าจะ เป็นยลศัทำให้ โลกเปรี๊ยะประเทศเพื่อน ฐานหลายประการ แต่ความเป็นเอกราช ความเป็นตัวของตัวเอง ตลอดจนที่มีส่วนทำให้ระบบสังคมและการ เมืองของไทยมีลักษณะที่ไม่สมบูรณ์อยู่เป็นอันมาก เช่น อำนาจอันมากมายของข้าราชการที่เริ่มสถาปนา เป็นปีกแผนตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ยังคง เป็น เช่น เดิมอยู่ในปัจจุบัน ความไม่สมบูรณ์ ในทางสังคมของไทยนี้มีอยู่มากมาย แม้ว่าจะยังไม่ถึงขนาดเป็นสังคมพิการแต่ก็มีลักษณะที่เป็นสังคม กอปรพัฒนาอยู่มาก ความอยุติธรรมในทางส่วนบุคคลทาง สังคมและทาง เศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ เพราะผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มนายทุนที่รักษายลประโยชน์ของชนชั้นเป็นส่วนมาก ส่วนการ

รักษาเอกราชของชาติที่สามารถทำได้นั้น เป็นเพราะประเทศปกครอง โดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช หรือเป็นผลมาจากการปกครองระบอบเผด็จการ

๒.๒ สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบกษัตริย์ใช้อำนาจอธิปไตยมาเป็นประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยเป็นคนมา มีอุปสรรค บางประการที่ทำให้การใช้อำนาจอธิปไตยโดยประชาชนไม่โดยตลอดและมีความยุ่งยากทางการเมือง จนถึงกับเกิดการปฏิวัติรัฐประหารอีกหลายครั้ง และเนื่องจากประชาธิปไตยเป็นความนึกใหม่มาก สำหรับการเมืองไทยภายใต้ลัทธิลชงระบอบการปกครองเดิมที่เข้ามา ๘๐๐ ปีที่ว่า ยังคงเป็นภาวะ ครอบงำอยู่ เพราะในช่วงที่ผ่านมาย่อมสะสมความต่าง ๆ ทางการเมืองและการปกครอง ซึ่งมี อิทธิพลจากความนึกแบบไทย ๆ โดดมากกว่าประชาธิปไตย ระบบการเมืองยุคนี้จึงอยู่ในสภาพหัว เลี้ยวหัวต่อ (transitional) ระหว่างการปกครองแบบเดิมและประชาธิปไตย จึงทำให้ยัง มีความเห็นวาระระบบเผด็จการน่าจะเป็นระบบการปกครองที่ดีกว่า

๒.๓ การเปลี่ยนแปลงการปกครองที่ผ่านมา เป็นการเปลี่ยนแปลงแค่เฉพาะตัวบุคคล ผู้เข้ามาปกครอง อำนาจทางการเมืองยังคงอยู่ที่ชนชั้นปกครอง ซึ่งได้แก่ข้าราชการทหารและ พลเรือนชั้นนำ การเลือกตั้งที่ผ่านมามิได้เป็นกระบวนการที่ใช้สำหรับเปลี่ยนรัฐบาล แต่เป็นการ ใช้สำหรับสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจ และเมื่อมีการให้อำนาจแก่ประชาชน ประชาชนก็ยังไม่พร้อมที่จะให้อำนาจดังกล่าว เนื่องจากขาดประสบการณ์ และไม่คุ้นเคยกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยที่แท้จริง

๒.๔ นับตั้งแต่เริ่มแรกการก่อตั้งสถาบันรัฐสภา รัฐสภาถูกใช้ให้เป็นเพียงrubber stamp บางเป็นเวทีการเมืองระหว่างประเทศบาง หรือเป็นที่แสวงหาสิทธิพลทางการค้าของบุคคลบางคนบาง มีนัยครั้งที่รัฐสภาไทยได้ทำหน้าที่เป็นองค์กรนิติบัญญัติ และเป็นปากเสียงของราษฎรที่แท้จริงตาม ทฤษฎีรัฐศาสตร์^{๒๐}

๒.๕ ผู้แทนราษฎรมิได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนเช่นเดียวกับข้าราชการประจำ ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนคุ้นเคยและยอมรับบทบาทของ ข้าราชการประจำมาตั้งแต่ในสมัยสมบูรณาญา สิทธิราช โดยถือว่าเป็นผู้รับใช้พระมหากษัตริย์ ฐานะตำแหน่งของข้าราชการจึงสูงกว่าประชาชนโดย

^{๒๐} กมล สมวิเชียร, สถานการณ์เมืองไทย (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาธรรมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย; ๒๕๑๓) หน้า ๒๒.

ให้รับทราบไว้ว่าถ้าการเรียกร้องการเป็นข้าราชการของรัฐล่าช้ากว่าที่สมควร เกษมสันต์ มีความเกี่ยวข้องกับและตีพิมพ์
ของยูแทนราษฎรในประเทศไทยจึงไม่มีเบาะแสประเทศประชาธิปไตยตะวันตก

๒.๖ พฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของยูแทนราษฎร เหตุที่ผ่านมาและในปัจจุบันส่วนใหญ่
ไปเป็นไปประหมัดใจและถึงขั้นก่อให้เกิดความไม่พอใจว่าเป็นผู้ขัดสนตกใจ ในปัญหาสำคัญของประเทศชาติ
แทนประชาชนใด เพราะในการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ มักจะ เป็นการพูดเพื่อหาคะแนน
เสียงให้แก่ตนเอง พูดไม่ค่อยตรงประเด็นหรือไม่เป็นสาระหรือแม้จะนั้นก็เป็นการโจมตีบุคคลเป็นส่วนตัว
แต่ก็จะถูกโต้แย้งมีผู้มาคอยโจมตีเป็นกลางและเห็นอกทางจากที่เหมาะสมที่สุด ถึงแม้ว่าผู้แทนแต่ละ
สมัยจะมีผู้ที่รับผิดชอบคอยช่วย แต่บุคคลเหล่านี้มักจะถูกกลบกลวยเสียงของ "ความสกา" เหนือกว่า ๆ
เสียงจนไร้ความหมาย

๒.๗ ยูแทนราษฎรส่วนใหญ่ต้องการผลประโยชน์ ทางด้านการเงินหรืออิทธิฤทธิ์ที่จะเปลี่ยน
เป็นเงินโดยหวังความร่ำรวยจากการเล่นการเมือง แทนที่จะต้องการหาข้อเสียดังโดยการทำประโยชน์
ให้แก่สังคม เรื่องนี้จะเห็นว่าเป็นข่าวในหน้าหนังสือสับสอยเสมอเงิน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐภาคหัวข่าว
หน้า ๑ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๘ ว่า "ข่าวแปลกريبกขบวน เขากอง เบิกชุมนุมชัยรัฐมนตรีหา" ก็นโกวคา
แขก" ซึ่งยูอภิปรายในหน้าสำเนาหนังสือของนายสนันต์ ฉายแสง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
ถล. จึงมีคณะ เมืองเทร่า ที่มีถึง พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘
ขอโกวตานำข่าวอินเคียบเขา เมืองมาแจกจ่ายใหญ่ไปฟังการอภิปรายและเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๘
หนังสือพิมพ์เกลินิวส์และไทยรัฐภาคหัวข่าวว่า แกรบชื่อ สด.อมชาวช่วยคนนำทวม ซึ่งก็เป็นเรื่อง
จริงที่ว่า สด.หลายนายขอโกวคาข่าว จากกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งหมกลึง ๑ หมับ ๔ แสนกระสอบ
โดยขอซื้อในราคาถูกกว่าตลาดถึงกระสอบละ เก้าบร้อยบาท นายทองหยด จิตตะวีระ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพาณิชย์แจ้งว่าเหตุที่โกวคาข่าวแก่ สด.ไปเพราะ สด.เหล่านี้อาจจะนำไปขายช่วย
เหลือราษฎรที่เดือดร้อนในราคาถูก จึงอนุมัติให้ แต่ปรากฏว่าชาวที่อนุมัติส่วนมากไม่ถึงมีราษฎร
การกระทำดังกล่าวนี้บ่อนทำลายประชาชนโดยทั่วไปขาดศรัทธาในคัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันมี
ผลเชื่อมโยงไปถึงการขาดศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยด้วย

๒๑ เกลินิวส์, วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

๒.๘ นายตำรวจเหล่านี้เคยเห็นและปีประสงการณ์ว่าในขณะที่ประเทศปกครองโดยสภาพ
ปฏิวัติเมื่อใด สังคมในประเทศก็จะสงบเรียบร้อย ประชาชนไม่เกิดความวุ่นวาย ปฏิบัติตามกฎหมาย
และมีระเบียบวินัยขึ้น โดยเฉพาะประเทศสามารถพัฒนาเศรษฐกิจไปได้และเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถ
รักษาความสงบเรียบร้อยได้เป็นอย่างดี

อนึ่ง เมื่อพิจารณาแยกนายตำรวจออกเป็นกลุ่มย่อยอีกโดยในระบบการเมืองเป็นเกณฑ์
แล้วพบว่านายตำรวจที่คิดว่าจะยอมเผด็จการ เป็นระบบการปกครองที่ทำให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรือง
ประกอบด้วยผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ร้อยละ ๒๒.๕ ของผู้ที่นิยมระบบเผด็จการ
เป็นนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยร้อยละ ๒๕ และเป็นนายตำรวจที่เลื่อนมาจาก
ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนร้อยละ ๑๖.๕ เช่นเดียวกันกับผู้ที่มีความคิดว่าจะยอมประชาธิปไตยจะ
เป็นระบบการปกครองที่จะทำให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรือง เป็นนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจาก
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ร้อยละ ๒๒.๕ ของผู้ที่นิยมระบบประชาธิปไตย เป็นผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยร้อยละ ๒๑.๕ และเป็นนายตำรวจที่เลื่อนขึ้นมาจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
ร้อยละ ๑๑.๖

เมื่อพิจารณาโดยแยกนายตำรวจออกเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะของพื้นฐานการศึกษาแล้ว
พิจารณาเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ร้อยละ ๕๗.๕ ของนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม
มีความเห็นว่าประเทศจะเจริญรุ่งเรืองได้มากถ้าใช้ระบบการเมืองแบบเผด็จการและมีร้อยละ
๒๒.๕ เห็นว่าควรใช้ระบบประชาธิปไตย ส่วนอีกร้อยละ ๑๕.๔ ของนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าควรใช้ระบบใดก็ได้ ทั้งนี้ถ้าจะเห็น
ว่าระบบการปกครองคงไม่สำคัญเท่ากับตัวบุคคลผู้บริหารประเทศ

เมื่อสำรวจทัศนคติของนักเรียนสาร์วัตรและผู้มีระดับของที่มีพื้นฐานการศึกษาจากมหา
วิทยาลัยกับพบว่า ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะยอมเผด็จการจะทำให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองได้มีอยู่เพียง
ร้อยละ ๒๗.๑ ของนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และตอบแบบสอบถาม แต่ใน
กลุ่มนี้มีความเห็นว่า หากใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้วจะทำให้ประเทศไทยเจริญ
รุ่งเรืองได้มีถึงร้อยละ ๒๑.๕ แต่ก็ยังมีผู้คิดว่าควรใช้ระบบใดก็ได้ ร้อยละ ๑๕.๔ ของนายตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยและตอบแบบสอบถาม

นายตำรวจที่เลื่อนขึ้นมาจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีความคิดว่า ระบบเผด็จการ จะทำให้ประเทศไทยรุ่งเรืองได้มีร้อยละ ๕๐ ของนายตำรวจที่เลื่อนขึ้นมาจากข้าราชการตำรวจ ชั้นประทวนที่ลอบแย่งสอยตาม สวมเล็กครึ่งหนึ่งนั้นมีความเห็นว่า ควรใช้ระบบการปกครองแบบ ประชาธิปไตย

ขอสรุปและขอเสนอใหม่เฉพาะตอนนี้

จากข้อเท็จจริงที่พบในการสำรวจครั้งนี้ จะตั้ง เป็นข้อสัง เกตเพิ่มเติมได้ว่า

๑. นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการปกครองระบบเผด็จการจะมีผลทำให้ประเทศไทยชาติเจริญรุ่งเรืองกว่าการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย

๒. นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการปกครอง ประเทศในระบอบประชาธิปไตย จะทำให้ประเทศไทยชาติเจริญรุ่งเรืองมากกว่าการปกครองในระบอบ เผด็จการ

๓. นายตำรวจที่เลื่อนขึ้นมาจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความเห็นในเรื่องนี้ไม่ แน่นนอน

ขอเสนอใหม่

จากลักษณะที่พบแสดง ให้เห็นว่า

๑. อคติผลของการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีผลกระทบต่อทัศนคติในเรื่องนี้ เพราะ การศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจและในมหาวิทยาลัยทางด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์นั้น น่า จะ เป็นหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แน่นเคียวกันแต่มีความแตกต่างกันในเรื่องระ บบการ เรียน และวิชาที่ เรียน

๒. ประสิทธิภาพในการทำงาน น่าจะมีอิทธิพลต่อแนวความคิดในเรื่องนี้มากกว่าอิทธิพล ของการศึกษา

๓. เนื่องจากประเทศไทยมีเจตจำนงอันแน่วแน่ที่จะปกครองประเทศตามระ บอบประชาธิปไตย และใ้คนกำหนดเจตนารมณ์ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ว่า

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นระบอบภาคีกริย์เป็นประมุข และอำนาจอธิปไตย
เป็นของประชาชนชาวไทย ระบอบภาคีกริย์เป็นประมุขทรงไว้ชำนานาทั้งนี้ แต่โดยบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญ

ฉะนั้น จึงน่าจะถือมีการวิจัย เรื่องระ บบการศึกษาศึกษาและหลักสูตรของ โรงเรียนนายร้อย
ตำรวจ โดยละเอียดอีกต่างหาก เชื่อกันว่าโรงเรียนนี้ไม่ได้อยู่ในรูปการทดลองการปกครองตามระ บบประชาธิปไตย
ใหม่มากที่สุด ในขณะที่เกี่ยวกับก็ยังงวไว้ซึ่งบุคคลิกภายในการ เป็นผู้รักษากฎหมายของนายตำรวจไว้ได้

ทัศนคติต่อระบอบ เศรษฐกิจ

เมื่อสำรวจความเห็นเกี่ยวกับระ บบการปกครองแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจถึงทัศนคติของ
นายตำรวจทาง คาน เศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวกับกันกับระ บบปกครองอย่างใกล้ชิดคือ ๓ ประการ
คือ ความคิดเห็นในเรื่องชนชั้น ความคิดเห็นในเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน และความคิด
เห็นเกี่ยวกับการ เป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต ทั้งนี้เพราะเงื่อนไขดังกล่าวเป็นคำกำหนดระบบ
เศรษฐกิจที่ควบคุมกับระ บบการเมือง เมื่อสำรวจและประเมินค่าแล้ว จะทำให้ทราบว่า นักเรียน
ตำรวจ และผู้บังคับกองทัมระ บบการ เมืองแบบประชาธิปไตย จะชอบระ บบประชาธิปไตยทุนนิยม
หรือประชาธิปไตยสังคมนิยม ส่วนนายตำรวจที่ชอบระบอบเผด็จการ จะนิยมระบอบเผด็จการทุนนิยม
หรือเผด็จการสังคมนิยม

ความคิดเห็นในเรื่องชนชั้น

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ความคิดเห็นในเรื่องชนชั้นนี้ มาจากแนวความคิดค่างานสังคมนิยมและ
คำวาทชนชั้นในทางสังคมนิยมเป็นคำที่ใช้เรียกสภาวะความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่ฐานะ
ทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยที่นักการ เมืองและนัก เศรษฐกิจฝ่ายสังคมนิยมมีความเห็นว่าการ
ขัดแย้งทางการเมืองมาจากกลไกของการขัดแย้งระหว่างชนชั้นเป็นสำคัญ แต่ก็ไม่มีผู้ใดได้ให้ความ
หมายของคำวาทชนชั้นไว้อย่าง ชัดเจนแต่การตีความที่กล่าวถึงชนชั้นไว้ในแถลงการณ์ของพรรค
คอมมิวนิสต์ว่า ประวัติศาสตร์ของทุกสังคมจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ระหว่าง
ชนชั้น^{๒๒} ก็ไม่ได้ให้คำอธิบายหรือขยายความออกไปว่าชนชั้นที่กล่าวถึงมีลักษณะอย่างไร จะวัด

^{๒๒} Karl Mark & Friedrich Engels op.cit., p.79

เกือบบางโร และไม่เคยมีใครพบกำจกักความถึงลักษณะของชนชั้นข้างมารักเลย ในข้อเขียน
ข้างมารักที่งามพอเพียงแต่อธิบายถึงการก่อร่างวางนิต การมีบังคับ โดยนายทุนหรือ
ทฤษฎีการ ชักแย้งระหว่างนายทุนกับกรรมกร เท่านั้น ส่วนลักษณะของชนชั้นลงปลอบใจแต่ละคน
คนกล่าวคือเอาเอง

แต่ที่มารักไม่ได้ให้ความหมายของ ชนชั้นไว้น่าจะ เน้นมาจากในศตวรรษที่ ๑๙ และ
ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ สภาพของสังคมยุโรปอยู่ในลักษณะที่สามารถมองเห็นความแตกต่าง
ระหว่างนายทุนและกรรมกรอย่างเห็นได้ชัด จนไม่ต้องการคำอธิบายอะไรอีก เพราะ
เป็นเรื่องที่คนในสังคมขณะนั้นมีความเข้าใจสถานการณ์โดยนัยอยู่แล้ว กล่าวคือ "เศรษฐกิจสังคม"
ซึ่งเป็นผลของเครื่องมือนำการผลิต instruments of production ที่พัฒนาโดยการ
ปฏิวัติอุตสาหกรรม industrial revolution นั้นมีความโลกที่จะหากำไรให้ได้มาก
ขึ้นโดยเปรียบเป็นเอาวัดเอาเปรียบกันหนึ่ง เป็นการชู้รักอย่างหนัก คนงานต้องทำงานวันละ
๑๒ - ๑๖ ชั่วโมง คนงานหญิงแม้จะมีภรรยาที่ไม่ได้รู้ ความปรานี ยิ่งกว่านั้น เจ้าสมบัติยังได้ใช้คน
งานที่เป็นเด็กอายุระหว่าง ๑๐ - ๑๕ ปี ึ่งเป็นการทารุณเด็ก เมื่อเจ้าสมบัติได้กำไรมากขึ้นก็ได้
ขยายวิชาการศึกษาของคนโดยอาศัยหลักวิชาที่เรียกว่า "เสรีนิยม" ทำการแข่งขันกับวิชาการศึกษา
ที่ดัดกรรรมตามระบบเศรษฐกิจศึกษา ทำให้โรงงานตัดกรรรมเก่า ช่างฝีมือ และผู้ประกอบการ
เศรษฐกิจตามวิธีเก่าคงล้มเลิกหรือล้มละลาย คนส่วนมากต้องขาดงานลงและอยู่ยากจนอยู่แล้วก็
อดคัดกลังขัดสนยิ่งขึ้น

ปัจจุบันในทางจิตวิทยาถือว่าสิ่งที่ไว้คั้นของสังคม (social class) คือ "มาตรฐาน
ที่ผู้ส่วนร่วมกัน (shared standards) ทำให้สามารถเทียบค่าความร้นทางสังคมได้ว่าเป็น
ส่วนย่อยของสังคม ึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มี norms ร่วมกัน ๒๔ ด้วยเหตุนี้เราจึงถือว่าครูกอยู่ใน
ฐานะชนชั้นกลางทั้ง ๆ ที่ได้เงินเดือนค่า และถือว่าคนรับรถขนส่งอยู่ในฐานะกรรมกร แม้จะได้
เงินเดือนสูงกว่าครูกก็ตาม คนหาบของ เรขายแม่จะมีเงินชอนไว้โตเล็กเป็นแสน ๆ บาท ก็ถูก
ถือว่าเป็นคนชั้นต่ำ ส่วนผู้ที่เกิดในตระกูลสูง ึ่งเคยมีชื่อเสียง และทรัพย์สินมียากมากมาย แต่เคยวัน
เงินทองสูญหายไปหมดแล้ว ก็ยังได้รับว่าเป็นอยู่ชั้นสูง ๒๕

๒๓ ปรีดี พนมยงค์, ระบอบสังคมนิยมและระบอบคอมมิวนิสต์จะ เหมาะแก่เมืองไทยหรือไม่ (กรุง เพ:
โรงพิมพ์พิมพ์เดส; หน้า ๒๖ - ๒๗.
๒๔ จิตวิทยาทั่วไป op.cit., หน้า ๑๕๕
๒๕ Idem.

อย่างไรก็ตาม รายได้และความมั่งคั่งก็มีแนวโน้มเป็นเครื่องชี้วัดของสังคมเหมือนกัน เพราะบุคคลที่มีรายได้น้อยและระดับชีวิตที่มีแนวโน้มที่จะมีมาตรฐานในกา ภาาเงินชีวิตใกล้เคียงกัน คั้งแต่การคาดหวังเกี่ยวกับการแต่งกาย ที่พักอาศัย การแสดงออกในสังคม และการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้การศึกษาและอาชีพก็มีส่วนในการกำหนดชนชั้นด้วย เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาชั้นเดียวกันมักจะมีมาตรฐานและการคาดหวังเกี่ยวกับแบบต่า ง ๆ ของพฤติกรรมเหมือนกัน ส่วนบุคคลที่ประกอบอาชีพอย่าง เดียวกันก็มีส่วนที่เกี่ยว ข้องกับมาตรฐานการงาน การประกอบธุรกิจและมีเป้าหมายของชีวิตเหมือน ๆ กัน^{๒๖}

จะเห็นได้ว่าชนชั้นทางสังคมในทางจิตวิทยาถือเอา norms เป็นเครื่องพิจารณา ส่วน รายได้การศึกษาและอาชีพเป็นแต่เพียงปัจจัยที่ช่วยกำหนด norms ว่าเป็นตัวกำหนดชั้นของสังคม "ในพจนานุกรมทางปรัชญาไซเวียต ฉบับเด็กซึ่งพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้อ้างถึงคำจำกัดความที่ เล่นได้ให้ไว้ในจุดสารชื่อ "การริเริ่มอันยิ่งใหญ่" เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๑๙ว่า สิ่งที่เราเรียกว่าชั้นต่าง ๆ ได้แก่กลุ่มชนชั้นจำนวนมากซึ่งแตกต่างกันโดยสถานะที่เขามีอยู่ในระบบ ซึ่งถูกกำหนดโดยการผลิตของ สังคมมาแต่ประวัติศาสตร์ โดยการเกี่ยวข้องของเขา (เวลาส่วนใหญ่ที่ได้ถูกกำหนดและถูกบังคับโดย กฎหมาย) กับวิถีทางการผลิตโดยบทบาทของเขาในองค์การการท่างานของสังคม"^{๒๗}

ตามคำจำกัดความดังกล่าวทำให้เห็นว่า จุดสำคัญของความคิดมาร์กซิสต์นั้น ได้แก่การถือว่าชนชั้นต่าง ๆ ถูกกำหนดโดยสถานะของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีทางการผลิต ทั้งนี้เป็นเพราะมาร์กซ์มีความเห็นว่า การปฏิวัติทางสังคมจะเกิดขึ้นจากการขัดกันระหว่างตัว ประอบการผลิตและความสัมพันธ์ในการผลิต ซึ่งก็บ่งหมายความว่า เมื่อ mode of production เปลี่ยนแปลงไป ระบบการเมืองและสังคมก็ย่อมจะต้องเปลี่ยนตามไปด้วย^{๒๘}

ชนชั้นตามความคิดของมาร์กซ์คือ นายทุนและคนงาน พวกนายทุนนั้นมาร์กซ์หมายถึงชนชั้น ที่เป็นเจ้าของทุนและเจ้าของปัจจัยในการผลิตต่าง ๆ ส่วนคนงานคือ พวกผู้มีรายได้น้อยในรูปของค่าจ้างเป็นผู้นี้ไม่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเพื่อประกอบการผลิต เป็นแค่เจ้าของแรงงานของตนเอง ซึ่ง

^{๒๖} Idem.

^{๒๗} สมพงษ์ ชูมาก, การต่อสู้ทางการเมือง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล; ๒๕๑๘) หน้า ๙๒ - ๙๓

^{๒๘} วิชิต แสงทอง, ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ (กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; ๒๕๐๕) หน้า ๒๐๕

จะกองขาบให้กับนายทุนเพื่อการมีวิถีอยู่ มาร์กซกล่าวว่า นายทุนและแรงงาน เป็นสิ่งที่เกิดจากลัทธิ
 นายทุน ลัทธิไวทซ์กองกลายตัวเอง เพราะ mode of production เปลี่ยนแปลงไป
 อุตสาหกรรมภายในระบบฟิวคัลไม่สามารถที่จะทำการผลิตให้เพียงพอกับความถอง การของตลาดใน
 อาณานิคมที่เก็ทใหม่ ไม่พอต่อความเจริญขึ้นของการค้า การเงิน เรือและการอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 กำลังไอน้ำและการปฏิวัติทางจักรกลได้ เปลี่ยนระบบการผลิตทางอุตสาหกรรมได้ถูกแทนที่ด้วย
 โรงงานอุตสาหกรรมใหม่ที่ใหญ่และทันสมัย โดยคนมีฐานะปานกลางและอุตสาหกรรม เศรษฐกิจทั้ง
 หลายซึ่งเป็นพวกนายทุนสมัยใหม่ ดังนั้นพวกนายทุนที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการพัฒนาการที่เป็นมาตาม
 mode of production และการแลกเปลี่ยนพวกนายทุนนี้ได้ เป็นผู้เปลี่ยนเครื่องมือเครื่อง
 ใช้ในทางผลิต ได้ทำให้ความสัมพันธ์แห่งการผลิตเปลี่ยนไปด้วย ทำให้ความเกือพันทั้งหมดของ
 สังคมเปลี่ยนไปด้วย

แต่ในขบวนการเปลี่ยนแปลงนี้พวกนายทุนเป็นพวก เริ่มการวิวัฒนาการที่จะนำพวกของตัวเอง
 ไปสู่การเสื่อมสลายเอง อาวุธที่พวกนายทุนได้ใช้ในการพังทลายลัทธิไวทซ์จะเป็นกัวทำลายพวกเขา
 เองโดยที่พวกนายทุนทำให้เกิดชนชั้นอีกชั้นหนึ่ง คือพวกชั้นแรงงาน พวกชนชั้นนี้จะมีวิถีอยู่ได้ก็คือ
 เมื่อเขามุ่งงานทำและพวกนี้จะมีงานทำได้ก็คือเมื่อกำลังงานก่อให้เกิดมีการเพิ่มขึ้นของทุนเท่านั้น ซึ่ง
 ในระยะยาวดังคมจะประกอบด้วยชนสองชั้นเท่านั้นคือ ชั้นนายทุนกับคนงาน "โลกจะเพิ่มจำนวนของ
 ทั้งสองนี้แจ่มชัดยิ่งขึ้นและยิ่งขึ้น พร้อมกับการสร้างระบบอุตสาหกรรมนี้พวกคนงานจะ เพิ่มจำนวนมาก
 ขึ้นมากขึ้นทุกที กำลังความกล้าแข็งก็จะเพิ่มขึ้น พวกคนงานจะ ก่อตั้งสหพันธ์คนงานขึ้น และเมื่อขยาย
 ใหญ่โตมากขึ้นก็จะทำลายพวกชั้นนายทุนลงจนจะแข่งขันกันและกันให้หมดไป ดังนั้นสิ่งที่พวกนายทุน
 ได้ก่อสร้างขึ้นมาที่จะ เป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขาตายไปในที่สุดชั้นชนะใน เมืองสุดท้ายของพวกคนงาน
 กรรมกรจะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในอนาคต^{๒๕}

จากที่กล่าวมาแล้วจะ เห็นได้ว่าชนชั้นตามความหมายในทางจิตวิทยาเป็นหลักเกิดและมี
 ความซับซ้อนมากกว่าชนชั้นในทาง เศรษฐศาสตร์สังคมนิยม เพราะในทางจิตวิทยานั้นคือเอาผลิตภัณฑ์
 หรือพฤติกรรมในทาง สดงออกของ บุคคล เป็น เกณฑ์ที่จะ กำหนดว่าบุคคลใดอยู่ในชั้นใด ส่วนชนชั้นใน
 ทาง เศรษฐศาสตร์สังคมนิยมนั้นคือเอาสิ่งที่ได้เข้าไปหรือการลงทุนเป็น เกณฑ์วัด เช่น ถ้าคนรับจ้าง

^{๒๕} Ibid., หน้า ๒๐๖.

ทำงานก็ถือว่าเป็นภรรยา เป็นภรรยา จะนั่นหากจะพิจารณาชั้นความหลัก เภระมูศาศตรสังคณินิมแล้ว ทั้งการมารภรรยาและ เอง เกิดสจะดีถือว่าเป็นชั้นกรรมมาชีพไม่ได้ จะคงดีถ้าการมารภรรยาเป็นบุคคล ชั้นกลาง เพราะมีบิดาเป็นศึกษาริการมณฑล ซึ่งสามารถส่งการมารภรรยา เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทำให้การมารภรรยาปริญญาเอกได้ ส่วนเอง เกิดสเป็นนายทหารปืนใหญ่ บิดาเป็นเจ้าของโรงงาน อุตสาหกรรมใหญ่โต เมื่อบิดาถึงแก่กรรมได้รับมรดกมากมาย ถือได้ว่าเป็นชนชั้นนายทุน แต่ถาจะ พิจารณาทางด้านจิตวิทยาแล้วทั้งการมารภรรยาและ เอง เกิดส เป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมมาชีพ เพราะ เขายอมรับ norms และค่ออยู่เพื่อประโยชน์ของภรรยาที่กำลังประสพความทุกข์ยากอยู่ในขณะ นั้นทั้ง ๆ ที่ไม่เคยคบค้าหรือคลุกคลีกับชนชั้นกรรมมาชีพ

อย่างไรก็ตามความหมายของชนชั้นที่ใช้ในการสำรวจถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นใน ประเทศไทยจะใช้ตามความหมายในทางเศรษฐศาสตร์สังคณินิมเป็นหลัก เพราะ เป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกับความเข้าใจตามสามัญสำนึกของคนทั่วไป และสามารถจะเห็นได้ง่ายเพียงแต่พิจารณาแยก อาชีพของบุคคลเท่านั้นก็แยกกลุ่มเป็นชนชั้นนายทุน กับชนชั้นกรรมมาชีพได้แล้ว โดยไม่ต้องพิจารณา ถึงวัฒนธรรมและพฤติกรรมในการแสดงออกของเขาว่าอยู่ในชั้นใดของสังคม

เมื่อได้สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนสา รวัตรและผู้นั่งกับกองว่าในประเทศไทยปัจจุบันนี้ ความแตกต่างในเรื่องชนชั้นอยู่บ้างหรือไม่นั้น มีผู้แสดงทัศนคติต่าง ๆ กันดังนี้.-

ตารางที่ ๒

แสดงทัศนคติ เกี่ยวกับ เรื่องชนชั้นในประเทศไทย

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	ได้คะแนน	รวม
๑. มีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัด	๒๓.๖	๗	๗	๒	๑๖
๒. มีความแตกต่างอยู่บ้าง	๖๘.๐	๑๘	๑๘	๓	๔๐
๓. ไม่น่าใจ	๓.๔	—	๑	๑	๒
๔. ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องชนชั้น	—	—	—	—	—
๕. อื่น ๆ	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๕

จากการสำรวจความคิดเห็นพบว่า นักเรียนสารวัตรและผู้นั่งคัมภีร์ที่มีความเห็นว่าเป็นว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัด มีร้อยละ ๒๓.๖ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าเป็นว่ามีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอยู่บ้างร้อยละ ๖๕.๐ อีกร้อยละ ๓.๔ ไม่น่าใจ และไม่มีผู้ใดมีความเห็นว่าเป็นว่าสังคมไทยในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นอยู่เลย แสดงว่านักเรียนสารวัตรและผู้นั่งคัมภีร์เห็นว่าเป็นว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้น แต่ degree ในเรื่องความรู้สึกนั้นมีความแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๖๕.๐ มีความเห็นว่าเป็นว่าสังคมไทยมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นอยู่บ้าง

ความแตกต่างในเรื่องชนชั้นนี้จะพิจารณาในอีกด้านหนึ่งก็หมายถึงว่า คนในประเทศมีรายได้แตกต่างกัน หรือมีการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มคนในสังคมน้อยเกินไป รายได้ส่วนใหญ่จึงไปตกอยู่ที่คนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเพียงกลุ่มเดียว อย่างไรก็ตามลักษณะของการกระจายรายได้นั้น ในทางเศรษฐศาสตร์จำแนกออกเป็น ๓ ประการคือ การกระจายรายได้ระหว่างบุคคล การกระจายรายได้ระหว่างปัจเจกในการผลิต และการกระจายรายได้ระหว่างท้องถิ่น แต่ในที่นี้จะพิจารณาแนวทางการกระจายรายได้ระหว่างบุคคลเท่านั้น เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดชนชั้นโดยตรง

สาเหตุที่มีความแตกต่างกันในเรื่องรายได้ก็น่าจะเนื่องมาจากประเทศไทยได้พัฒนาการเศรษฐกิจมาแต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน ความเติบโตทางเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากการวางแผนปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มประเภทผลิตภัณฑ์ทางเกษตรและอุตสาหกรรม และส่งเสริมการลงทุนในส่วนเอกชน โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้เอกชนเข้าดำเนินการ และรัฐบาลจะไม่ดำเนินการอื่นเป็นการกีดขวางกิจการของเอกชน และสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ ถึงฉบับที่ ๓ รัฐบาลได้พยายามสร้างสรรสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ อาทิเช่น ถนนหนทาง การไฟฟ้า ประปา ตลอดจนการคมนาคม และขนส่งต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศอันดีต่อการลงทุน นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน อำนวยความสะดวกและประโยชน์ให้กับนายทุนนักธุรกิจจากต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เช่น ให้สิทธิพิเศษโดยการลดอัตราภาษีเงินได้ ในวงร้อยละ เลี้ยงตัวของอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่อยู่ในข่ายส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีการนำสินค้าประเภททุนบางประเภทเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร อนุญาตให้ต่างชาติเทคนิคและผู้อำนวยการเข้ามาดำเนินการ

อนุญาตให้ส่งผลกำไรออกนอกประเทศได้ ในระยะเวลาที่กำหนด และจัดระบบภาษีให้ เอื้ออำนวยต่อการสะสมทุนในประเทศ

ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่นำมา ปรากฏว่าในระยะเวลา ๑๐ ปี นับตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑ รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๘ ส่วนรายได้ส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๒๕๐๐ บาทเป็นประมาณ ๓๑๕๐ บาท หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๘.๗ ต่อปี^{๓๐} และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ กำหนดอัตราเพิ่มขึ้นของผลผลิตประชาชาติว่าจะได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๗.๐ ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าอัตราเพิ่มขึ้นของผลผลิตประชาชาติ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ เพียงร้อยละ ๐.๒ และกำหนดว่ารายได้ส่วนบุคคลจะเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๘.๕ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ เพียงร้อยละ ๐.๕^{๓๑}

จากเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า รัฐบาลกำหนดเป้าหมายในกาพัฒนาผลผลิตประชาชาติไว้ต่ำกว่าในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ เพียงเล็กน้อยและกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มรายได้ส่วนบุคคลสูงขึ้นกว่าเดิมเพียงร้อยละ ๐.๕ ฉะนั้นลักษณะของการสะสมทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงมีอัตราเกือบจะคงที่ ฉะนั้นนโยบายในการสะสมทุนและพัฒนาประเทศจึงเกือบจะไม่แตกต่างกับในช่วงแผนพัฒนาฯ สามฉบับที่ผ่านมา กล่าวคือในขณะที่การส่งเสริมการลงทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินี้ แม้ว่ารายได้ประชาชาติและรายได้ส่วนบุคคล โดยเฉลี่ยจะเพิ่มสูงขึ้นก็ตาม แต่ระบบการจัดเก็บภาษีในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เป็นระบบภาษีที่จะทำให้เกิดการสะสมทุนขึ้นภายในประเทศ การจัดเก็บภาษีส่วนบุคคลยังจะต้องคำนึงถึงว่าจะต้องให้เป็นประโยชน์กองทุนและเจ้าของกิจการอุตสาหกรรมมากกว่าประชาชนคนธรรมดา รายได้ของประเทศส่วนใหญ่จะต้องอาศัยจากการจัดเก็บภาษีทางอ้อม ซึ่งมีช่องที่จะผลักภาระไปสู่ประชาชนได้ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาในควมกว้างกระจายรายได้แล้วระบบภาษีและการดำเนินการทางเศรษฐกิจในขณะนี้จึงไม่เป็นธรรม และไม่ เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ เพราะ เท่ากับรัฐบาลสนับสนุน

^{๓๐} สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๘ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี; ๒๕๑๕), หน้า ๒

^{๓๑} Ibid., หน้า ๑๖

ให้อำนาจการซื้อของประเทศรวมอยู่ที่บุคคลเพียงกลุ่มเดียว ไม่ได้กระจายไปสู่ประชาชน คงมีแค่พ่อค้าและนายทุนเจ้าของกิจการอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และหัวเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ และมีอำนาจการซื้อเพิ่มขึ้นอย่างมากภายในขณะที่ประชาชนในชนบทและผู้ชายแรงงานค่อนข้างจนลง ความแตกต่างดังกล่าวยิ่งนานวันก็ยิ่งเห็นได้ชัดเจนขึ้น จนทำให้มองเห็นภาพของสังคมไว้ว่าอยู่ในลักษณะที่คนในสังคมมีความไม่เท่าเทียมกัน มีช่องว่างระหว่างผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้อันสูงและผู้น้อยรายได้น้อยอย่างชัดเจน ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข เพื่อลดช่องว่างดังกล่าวลง หรือขจัดให้หมดไป

การปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดช่องว่างนี้สามารถทำได้ ๒ วิธี การลดช่องว่างลดด้วยการปรับปรุงกลไกของระบบภาษีและระบบการผลิตในระบบทุนนิยมที่ใช้อยู่เดิม หรือจะปรับปรุงการลดสิทธิให้เป็นแบบสังคมนิยม เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมได้รับความเป็นธรรมเพิ่มขึ้นก็ได้

แนวทางที่จะทำให้เกิดการกระจายรายได้ในระบบทุนนิยม

รายได้ในระบบทุนนิยมนั้นมีลักษณะไม่เสมอภาคมาตั้งแต่เริ่มต้น เพราะระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นลัทธิที่ปล่อยให้เอกชนต่างคนต่างประกอบการ เศรษฐกิจตามลำพังด้วยความสมัครใจ รัฐไม่เข้าแทรกแซงหรือสอดเข้ามาเกี่ยวข้องในการเศรษฐกิจของราษฎร ทั้งนี้เพราะผู้นิยมลัทธินี้เชื่อว่า มีกฎธรรมชาติ law of nature ซึ่งจะบังคับให้การเศรษฐกิจดำเนินไปเอง การแทรกแซงของรัฐมาหาเป็นผลเปลี่ยนแปลงกฎธรรมชาตินี้ไปไม่ได้ และเห็นว่าประโยชน์ที่เอกชนแสวงหาเป็นส่วนกวานั้น เป็นการทำให้ประเทศมั่งคั่งสมบูรณ์ขึ้น^{๓๒} ฉะนั้นในระบบทุนนิยมจึงถือว่ารายได้เกิดจากความสามารถในการประกอบกิจการโดยอาศัยปัจจัยในการผลิตต่าง ๆ รายได้ของคนในระบบทุนนิยมจึงไม่มีโอกาสเท่าเทียมกันได้ การแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องของความพยายามที่จะลดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนให้แคบลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการต่าง ๆ จะต้องอาศัยความเห็นพ้องของประชาชนในสังคมเป็นหลัก การที่จะบีบบังคับคนที่มียาได้สูงให้เสียบสละเงินได้ของตน ในทางปฏิบัติเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก เพราะอำนาจในทางการเมืองมักจะตกอยู่กับกลุ่มคนที่มียาได้สูงที่มีความเห็นแก่ตัว ขาดความเมตตาเห็นใจคนที่มียาได้ต่ำ

^{๓๒} อีค เจสสัน, เรียบเรียง ทวี ตะเวทีกุล บรรยาย ลัทธิเศรษฐกิจ (กรุงเทพฯ: สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๓๑ - ๓๒.

จำนวนมากที่รวมอยู่ในสังคม เนื่องจากเกรงว่าคนจะสูญเสียความสุขสบายที่เกิดขึ้นจากการได้เปรียบในอำนาจการซื้อ จึงคอยจ้องหาโอกาสที่จะคอยเอารัศมีเขาเปรียบผู้มีรายได้น้อย ปล่อยให้เวลาผ่านไปก็ความในระบบทุนนิยมมีแนวความคิดในการกระจายรายได้หรือการลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ดังนี้

๑. ใช้โยบายพัฒนาเศรษฐกิจหรือนโยบายในการเพิ่มผลผลิตที่มากพอที่จะก่อให้เกิดการกระจายรายได้

นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจะช่วยลดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนมีรายได้ต่ำ และคนมีรายได้สูงให้หมดไป ในประเทศไทยรัฐบาลมีนโยบายเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จึงทำให้รายได้ของชาวนา ชาวไร่เพิ่มขึ้น และเมื่อมีการเพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรมขึ้นด้วย คนงานซึ่งแต่เดิมอยู่ในสาขาการเกษตร ซึ่งมีการว่างงานแฝงสูง ก็จะโยกย้ายมาประกอบอาชีพในอุตสาหกรรม ทำให้มีรายได้สูงขึ้น และในขณะที่เกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยของคนของทางด้านการเกษตรก็จะเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการขยายตัวในเรื่องการค้าและบริการอื่น ๆ ขึ้นมาอีก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนมากขึ้น

อย่างไรก็ตามการกระจายรายได้อื่นเกิดจากการเพิ่มผลผลิตนี้จะมีผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ^{๓๓}

๑.๑ สักขของการผูกขาด (degree of monopoly) กล่าวคือ ถ้าสังคมใดมีสักขในการผูกขาดสูง การกระจายรายได้ในการเพิ่มการลงทุนที่ไม่สูงจะได้น้อยเท่าใดนัก แต่ถาสถาพสังคมเป็นแบบเสรีนิยม มีการแข่งขันกันอย่างแท้จริงแล้วจะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้อย่างมาก

๑.๒ หลักในการใช้เทคนิคในการผลิต (the technological laws of production) คือในการลงทุนถ้า marginal productivity ของแรงงานสูงกว่า marginal productivity ของทุนแล้ว การกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นจากการลงทุนจะตกอยู่กับแรงงาน แต่ในทางกลับกันหาก marginal productivity ของทุนสูงกว่า marginal productivity ของแรงงานแล้วรายได้ที่เกิดขึ้นก็จะตกอยู่กับนายทุนตามเดิม

^{๓๓} J. Marchall & B. Dacross, The Distribution of National Income (London: Macmillan, 1968), p. 43

๑.๓ อุบัติการณ์ในการบริโภค และการออมของผู้มีรายได้น้อย กล่าวคือ ถ้าผู้มีรายได้น้อยอยู่ในกลุ่มที่มีอัตราการบริโภคสูง การกระจายรายได้อาจจะถ่ายเข้าไปสู่ส่วนอื่นของสังคมต่อไป และทำให้มีการกระจายรายได้เพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน ถ้าผู้มีรายได้นั้นมีลักษณะการออมสูง ก็ทำให้ degree ของการกระจายรายได้ต่ำ

๒. นโยบายภาษีอากร นโยบายภาษีอากรเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐที่จะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยอาศัยการกำหนดอัตราภาษี ในลักษณะก้าวหน้า กล่าวคือจัดเก็บภาษีจากผู้มีรายได้น้อยในอัตราที่สูงกว่าผู้มีรายได้น้อย ๆ เก็บภาษีมีผลกีดกันอัตราสูงแล้วนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีนี้ไปใช้จ่ายในการลงทุน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยให้มีการกระจายรายได้จากผู้มีรายได้น้อยไปสู่ผู้มีรายได้น้อยกว่าได้มากขึ้นได้อีก

๓. นโยบายการศึกษา การศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ จะช่วยเพิ่มผลผลิต productivity ของคนงานและผู้ปฏิบัติงานในสถานต่าง ๆ ให้สูงขึ้น เมื่อทำงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูง ผู้ปฏิบัติงานก็ย่อมจะป็นรายได้น้อยสูงขึ้นไปด้วย นโยบายการศึกษาจึงเป็นนโยบายสำคัญที่สุด ที่จะช่วยให้แรงงานของชาติมีคุณภาพ ในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่มีมากขึ้นตามไปด้วย

การปรับปรุงให้ เกิดการกระจายรายได้ในระบบสังคมนิยม

การแก้ปัญหาเพื่อลดช่องว่าง ระหว่างชนชั้นโดยใช้นโยบายความคึกคักทางทุนนิยมนั้น นักเศรษฐศาสตร์สังคมนิยมไม่เชื่อว่าสามารถทำได้สำเร็จ เพราะเหตุว่าในทางปฏิบัติวิธีการของระบบทุนนิยมจะนำไปสู่ความไม่เสมอภาคอย่างใหญ่หลวง ระหว่างบุคคลในส่วนของที่เกี่ยวกับการแบ่งทรัพย์สิน พิจารณาในทางหนึ่ง วิธีการนี้เป็นผลให้เกิดคนมั่งมีไม่กี่คน ซึ่งมีอำนาจราชศักดิ์ เพราะความมั่งมีของเขาอำนวยให้

ส่วนอีกทางหนึ่งวิธีการนี้เป็นผลให้เกิดจำนวนคนยากจนเชื่องช้าเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่มีอำนาจราชศักดิ์อะไร เพราะความยากจนของเขาที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากทรัพย์สินส่วนตัว วิธีการค้าจ้าง ซึ่งเป็นผลมาจากทรัพย์สินส่วนตัว กามแข่งขันโดยอิสระเป็นปัจจัยสำคัญตามประการที่ก่อให้เกิดความอยุติธรรมเช่นนั้น

นักเศรษฐศาสตร์สังคมนิยมจึงมีความประสงค์จะยกเลิกทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งวิธีการเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ถือว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของเอกชน และนำวิธีการเศรษฐกิจอันให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของส่วนรวมมาใช้แทนที่ ผู้ที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินอาจจะป็นรัฐหรือผู้ชนหรือสมาคมอันใดอันหนึ่งและมีความมุ่งหมายที่จะยกเลิกทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด

เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างหรือเกือบทุกอย่างค่า เน้นการโดยรัฐ ก็หมายถึงว่าทรัพย์สินต่าง ๆ รัฐบาลเป็นผู้จัดสรรและกระจายไปตามความเหมาะสมของความสามารถของแต่ละคน โดยถือว่าทุกคนในสังคมจะต้องทำงาน การกระจายรายได้อันเป็นไปตามความสามารถในการทำงาน เพราะเชื่อว่าในระบบนายทุนนิยมนั้น ภาวะภานีของผู้ทำงานหนักและมีรายได้มากนั้น เป็นภาวะที่หนักมากและไม่เป็นการยุติธรรมที่จะเก็บภาษีจากผู้ที่มีรายได้จากการทำงานมากไปแจกจ่ายหรือใช้สอยเป็นการชดเชยให้กับผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ที่ไม่ได้ทำงาน การปล่อยให้มีการค้าเป็นการผลิตสินค้าโดยเสรีตามลักษณะของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนั้น รายได้ซึ่งประกอบด้วย กำไร ดอกเบี้ย และค่าเช่า ซึ่งเป็นรายได้ของคนรวยจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่ารายได้ ซึ่งมาจากเงินเดือน ค่าจ้างและรายได้ของชาวนา ซึ่งถือว่าเป็นคนยากจนกว่า เหตุนี้นโยบายสังคมนิยมจึงถือว่ากรรมสิทธิ์จะทำให้เกิดการกระจายรายได้ขึ้นนั้น จะต้องให้รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตและรัฐเป็นผู้ประกอบการแก่ผู้เสีย การวางแผนต่าง ๆ รัฐเป็นผู้ดำเนินการ การออมหรือการสะสมทุนจะต้องไม่มีในส่วนของเอกชน เพราะเงินได้ประเภทดอกเบี้ยเป็นรายได้ที่ผิดกฎหมายรัฐเท่านั้นที่จะมีเงินออม และกำหนดการลงทุนเอง รัฐจะเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งนี้สิ่งนั้นจะใช้อย่างไร จะผลิตอะไร ปริมาณคุณภาพขนาดไหน แล้วส่งจำหน่ายให้ใคร ที่ไหน อย่างไร ไม่อาจซื้อหรือขายได้ตามใจชอบ รัฐจึงต้องหางานให้คนมีรายได้ ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน จัดบริการการแพทย์พยาบาล การศึกษาได้เร็วขึ้นทุกระดับให้ประชาชน และเป็นประกันการว่างงานโดยสิ้นเชิง

ในการปรับปรุงดังกล่าว ถ้าจะเลือกดำเนินการตามวิธีแรกแล้ว จะเห็นได้ว่าระบบการเมืองยังคงอยู่ได้ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ส่วนระบบเศรษฐกิจอาจจะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง และการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะประสานประโยชน์ ระหว่างนายทุนและกรรมกร จึงมีช่องทางที่ตกลงกันได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าวดำเนินการตามวิธีที่สองคือ เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจให้เป็นแบบสังคมนิยมอาจจะทำได้ ๒ วิธี คือ การเปลี่ยนแปลงภายในกรอบของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่ง

เป็นเรื่องที่กระทำโดยขาดการปรึกษาหารือกับพรรคประชาชนไทยมาเป็นของส่วนกลาง และ เปลี่ยนระบบการเมืองให้เป็นเผด็จการ เพราะหากจะใช้ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยย่อมไม่สามารถบังคับให้นายทุนสละกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความประสงค์ได้อีกประการหนึ่ง

ความคิดเห็นในเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน

เมื่อได้สำรวจถึงความรู้สึกของนักเขียนสารวัตรและผู้อยู่บังคับกองในเรือนชั้นแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจต่อไปถึงทัศนคติของนายตำรวจที่มีก่อนนโยบายในเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินว่าหากรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินแล้ว นายตำรวจเหล่านี้จะมีความคิดเห็นอย่างไร ซึ่งปรากฏผลตามตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗

แสดงทัศนคติเกี่ยวกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน

	เปอร์เซ็นต์	นรต.	ปริญญา	เลื่อนชั้น	รวม
๑. เห็นควายน้อยมาก	๒๔.๒	๕	๕	๔	๑๔
๒. เห็นควายน้อย	๒๐.๔	๑๖	๑๓	๒	๓๑
๓. เฉย ๆ	๘.๖	๒	๓	—	๕
๔. ไม่เห็นควายน้อย	๓.๔	๑	๑	—	๒
๕. ไม่เห็นควายน้อยมาก	๑.๓	๑	—	—	๑
๖. ไม่ตอบ	๑.๓	๑	—	—	๑
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๒

จากการสำรวจถึงทัศนคติเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินปรากฏว่านายตำรวจที่เห็นควายน้อยมากกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินร้อยละ ๒๔.๒ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และเห็นควายน้อยกับนโยบายนี้มีร้อยละ ๒๐.๔ ส่วนอีกร้อยละ ๘.๖ มีความรู้สึกเฉย ๆ

ซึ่งหมายถึงว่าจะดำเนินการอย่างไรก็ได้ไม่ว่าสนับสนุนหรือไม่คัดค้าน นายตำรวจที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้มีเพียง ๒ คน และไม่เห็นด้วยอย่างมากก็เพียงคนเดียว เมื่อรวมพวกที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้จึงมีอยู่เพียงร้อยละ ๕.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนน้อยมากจนไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของส่วนรวม แสดงให้เห็นว่านายตำรวจเหล่านี้แม้ว่าจะมีความเห็นว่าในสังคมมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้น ซึ่งจะต้องหาทางแก้ไข แก้ไขอะไรก็ยังไม่ใช่นโยบายวิธีแก้ไขที่เมื่อแก้ไขแล้วเอกชนก็ยังมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินอยู่ ซึ่งหมายถึงว่า ในกรณีที่ไม่มีปัญหาความแตกต่างของชนชั้นนั้น นายตำรวจเหล่านี้ไม่มีความประสงค์ที่จะให้ทำลายชนชั้นนายทุน โดยการยกเลิกกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน แต่ก็ต้องการที่จะให้สังคมได้รับความเป็นธรรมจากการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่รักษานายทุนก็คงมีอยู่ได้

ฉะนั้น เมื่อนำเอาแนวความคิดดังกล่าวมาปฏิบัติแล้วจะเห็นว่าไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐบีบบังคับอย่างเด็ดขาดรุนแรง เพราะการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งนั้นเกิดขึ้นจากการสร้างความเห็นพ้องให้กับคนส่วนใหญ่ในสังคม และผู้ที่เสียประโยชน์ก็ไม่ได้เสียทรัพย์สินอันมีค่าทุกอย่างที่มี คงเสียอะไรแค่เพียงบางส่วนหรือส่วนย่อยเท่านั้น

เหตุที่นายตำรวจเหล่านี้เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินอาจจะมิใช่สาเหตุดังนี้คือ

๑. เนื่องจากเชื่อว่าในโลกเสรีมีสิทธิที่จะประกอบธุรกิจของตนเอง หรือจะจ้างผู้สมัครใจก็ย่อมมีเสรีภาพที่จะกระทำได้ เพราะระบบเศรษฐกิจ เสรีมีหลักสำคัญ ๓ ประการ คือ^{๓๘} การมีเสรีภาพของตนเอง personal liberty มีทรัพย์สินเป็นของส่วนตัวได้ private property และมีอิสระในการประกอบกิจการ free enterprise ฉะนั้นทุกคนจึงควรมีสิทธิที่จะเก็บรักษาทรัพย์สินที่ตนเองหามาได้

๒. เนื่องจากนายตำรวจเหล่านี้รับราชการมาแล้วเกินและไม่น้อยกว่า ๕ ปี จึงมีเงินเก็บเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนหรือสามารถหาเงินพิเศษรายเดือนได้ เมื่อรวมเงินที่หาได้ทุกประเภทเข้าด้วยกันแล้วอยู่ในระดับพอเลี้ยงตัวได้ (ดูตารางที่ ๑ ประกอบ) เริ่มมีที่ดินและทรัพย์สิน หรือมีความหวัง

^{๓๘} Fred Rogers Fairchild and Thomas J. Shelly, Understanding Our Free Economy (Princeton new Jersey: d. Van Nostrand Company, Inc., 1962), pp.38 - 39.

ที่จะมีหลักฐานพอตั้งตัวได้ บางคนอาจจะเริ่มสร้างและซื้อที่ดินเป็นของตนเอง มีเงินสะสมเหลือเก็บ
ได้บ้าง ฉะนั้นแม้จะมีความเห็นว่า ในสังคมไทยมีความแตกต่างระหว่างชนชั้นก็ตาม แต่ก็มองเห็น
ว่าการมีชนชั้นในสังคมไม่ว่าจะเป็นความชั่วช้าอะไร เพราะทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะ เปลี่ยนสถานะจาก
ชนชั้นหนึ่งไปสู่อีกชนชั้นหนึ่งได้ เนื่องจากตนเองกำลัง เริ่มจะขยับตัวขึ้นไปเป็นชนชั้นสูงของสังคม
และเห็นว่าที่ดินและทรัพย์สินเป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิต ฉะนั้นการที่ชนชั้นนายทุนจะมีกรรมสิทธิ์
ในที่ดินและทรัพย์สินย่อมกระทำได้

๓. เนื่องจากตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นเจ้าพนักงานผู้
รักษากฎหมาย ฉะนั้นในการพบปะติดต่อกับบุคคลทั่วไปจึงมีอำนาจของกฎหมายหนุนอยู่ สามารถทำ
การวินิจฉัยเบื้องต้นเกี่ยวกับความประพฤติของบุคคลในสังคมได้กว่าฝ่าฝืนกฎหมายของบ้านเมืองหรือไม่
ฉะนั้นนายทุนหรือบุคคลที่ติดต่อกับตำรวจส่วนใหญ่จึง เข้ามาติดต่อกับในลักษณะการขอความช่วยเหลือ
เหลือแบบด้อยที่ด้อย อาศัย หากมีสิ่งใดพอที่จะยอมปฏิบัติได้โดยไม่ เสียประโยชน์ของตนเองมากนักแล้ว
จะยอมรับเงื่อนไขหรือปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานตำรวจเสนอหรือขอร้องเป็นส่วนมาก ฉะนั้นตำรวจ
จึงอยู่คนละฐานะกับกรรมกร เพราะกรรมกรมีโอกาสเห็นความแตกต่างอย่างแท้จริงระหว่างชนชั้น
นายทุนกับกรรมกรผู้ขายแรงงาน โดยเฉพาะความแตกต่างที่สามารถซื้อได้ช่วยเงิน ด้วยเหตุนี้ข้าราชการ
ตำรวจจึงยังไม่ เห็นว่าการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินของนายทุนจะมีอิทธิพลต่อสังคมในลักษณะ
ที่ขัดต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองอย่างไร กลับมีอยู่เสมอ ๆ ที่นายทุนให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลือตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นอย่างดี เพราะการร่วมมือกับตำรวจย่อมหมายถึง
ถึงว่า ตำรวจจะช่วยพิทักษ์รักษาทรัพย์สินของนายทุนไว้แน่นอน ฉะนั้นผลประโยชน์ของนายทุนกับตำรวจ
จึงไม่ขัดแย้งกัน และมีอยู่เป็นจำนวนมากที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

๔. ตำรวจบางคนอาจจะมีความรู้จักคุ้นเคยกับชนชั้นนายทุนบางคน โดยเฉพาะพ่อค้า
เป็นส่วนตัว จึงมีการบริการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นพิเศษ โดยพ่อค้าฝ่าฝืนกฎหมายเหล่านั้นจะ
ให้ผลประโยชน์ตอบแทนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่คุ้มครองกิจการของตน ฉะนั้นจึง เห็นว่าการคบกับ
ชนชั้นนายทุนไม่ว่าร้ายเกี้ยวอะไร กลับได้รับประโยชน์มากกว่าการคบค้าสมาคมกับชนชั้นกรรมมาชีพ
ที่ไร้สมบัติและบิ่ชนายทุนได้ผลประโยชน์มาก ตนเองก็ยิ่งได้รับส่วนแบ่งมากขึ้นตามไปด้วย ฉะนั้นการ
ที่นายทุนมีทรัพย์สินสมบัติจึงไม่เป็นของเสียหาย และตนเองก็อยู่ในฐานะที่มีโอกาสจะมีทรัพย์สินสมบัติได้
จึงเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน

ความคิดเห็นในเรื่องการเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต

เพื่อที่จะได้มีความมั่นใจและทราบถึงความแตกต่างในแนวความคิดในการเลือกระบบเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงได้สำรวจถึงความรู้สึกนึกคิดที่ว่า นอกจากการเห็นพ้องกับนโยบายของรัฐบาลว่าควรมิให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินแล้ว การที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตจะถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคมหรือไม่ ซึ่งได้ผลตามที่แสดงในการร่างที่ ๘

ตารางที่ ๘

แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต

การที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต ไม่ถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคม	เปอร์เซ็นต์	นรต.	ปริญญา	เลื่อนชั้น	รวม
๑. เห็นควายน่างมาก	๑.๗	๑	—	—	๑
๒. เห็นควายน	๗๖.๔	๒๑	๑๘	๓	๔๒
๓. เฉย ๆ	๑๓.๘	๑	๔	๓	๘
๔. ไม่เห็นควายน	๘.๗	๒	๓	—	๕
๕. ไม่เห็นควายนอย่างมา	๓.๔	๑	๑	—	๒
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๓

การที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยผลิตนั้นนายสำรวจที่เห็นควายน่างมากกว่าไม่เป็นการเอาเปรียบสังคมมีร้อยละ ๑.๗ ของนายสำรวจที่ตอบแบบสอบถาม อีกร้อยละ ๗๖.๔ เห็นว่าไม่เป็นการเอาเปรียบสังคม ส่วนอีกร้อยละ ๑๓.๘ รู้สึกเฉย ๆ ไม่เคียดแค้นว่าการที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตนั้น จะเป็นการเอาเปรียบสังคมหรือไม่ คงมีผู้ที่คิดค่านไม่เห็นควายนร้อยละ ๘.๗ และเห็นว่าการที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตเป็นการเอาเปรียบสังคมอย่างมากร้อยละ ๓.๔ เมื่อรวมกับผู้ที่ไม่เห็นควายนจะมีผู้ไม่เห็นควายนทั้งสิ้นร้อยละ ๑๔.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ทัศนคติทางเศรษฐกิจของนายตำรวจที่นิยมระบบเผด็จการ

จากทัศนคติที่สำรวจได้แสดงให้เห็นว่านายตำรวจไม่เห็นด้วยกับวิธีการที่จะทำลายชนชั้นนายทุนใหม่ลงไป เหมือนกับแนวความคิดของฝ่ายสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ และเห็นว่านายตำรวจส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นดังกล่าวก็ตาม แต่จะ เป็นไปได้อย่างไรที่นายตำรวจที่นิยมระบบเผด็จการจะเห็นด้วยกับการทำลายชนชั้นนายทุนและไม่เห็นด้วยที่จะให้ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน เพื่อสนับสนุนข้อสรุป และขจัดข้อสงสัยดังกล่าว จึงได้สำรวจทัศนคติของนายตำรวจ เฉพาะผู้ที่นิยมลัทธิเผด็จการว่ามีความรู้สึกนึกคิดในเรื่องชนชั้น กรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินและการ เป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตของนายทุนอยู่ในลักษณะใด ซึ่งผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕

ทัศนคติของนายตำรวจที่นิยมลัทธิเผด็จการต่อความรู้สึกในเรื่องชนชั้น

	เปอร์เซ็นต์	บาท.	ปริญญา	เลขนชั้น	รวม
๑. มีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัด	๒๕	๔	๑	๑	๒
๒. มีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอยู่บ้าง	๗๕	๑๑	๕	๒	๑๘
๓. ไม่น่าใจ	—	—	—	—	—
๔. ไม่มีความแตกต่างในเรื่องชนชั้น	—	—	—	—	—
๕. อื่น ๆ	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๑๕	๖	๓	๒๔

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๕

จากการสำรวจพบว่านายตำรวจที่นิยมระบอบการปกครองแบบเผด็จการทั้ง ๒๔ คนมีความเห็นว่าในสังคมไทยมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นโดยผู้ที่เห็นว่าในสังคมไทยมีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัดมีร้อยละ ๒๕ ของผู้ที่นิยมระบบเผด็จการ และผู้ที่คิดว่ามีความแตกต่างระหว่างชนชั้นอยู่บ้างมีร้อยละ ๗๕ แสดงให้เห็นว่านายตำรวจที่นิยมลัทธิเผด็จการทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นสังคมในประเทศมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นและนายตำรวจเหล่านี้มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินดังนี้.—

ตารางที่ ๑๐

แสดงทัศนคติและผู้นิยมลัทธิเผด็จการที่มีกบนโยบายของรัฐให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เลื่อนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมากว่าทุกคนควรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน	๑๖.๗	๓	—	๑	๔
๒. เห็นด้วย	๕๘.๓	๒	๒	๒	๑๔
๓. เฉย ๆ	๘.๓	๒	—	—	๒
๔. ไม่เห็นด้วย	๑๒.๕	๓	—	—	๓
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	—	—	—	—	—
๖. ไม่ตอบ	๔.๒	๑	—	—	๑
รวม	๑๐๐	๑๕	๒	๓	๒๔

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๒

จากการสำรวจเฉพาะผู้นิยมระบบเผด็จการพบว่า มีผู้เห็นด้วยเป็นอย่างมากกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินมีร้อยละ ๑๖.๗ ของผู้นิยมระบบเผด็จการ ส่วนอีกร้อยละ ๕๘.๓ เห็นด้วยกับนโยบายนี้ และอีกร้อยละ ๘.๓ มีความรู้สึกเฉย ๆ แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้อยู่ถึงร้อยละ ๑๒.๕ และไม่ตอบร้อยละ ๔.๒ แสดงให้เห็นว่าเมื่อนายสำรวจเหล่านี้จะนิยมชมชอบในระบบการปกครองแบบเผด็จการก็ตาม แต่ก็มีความเห็นพ้องกับนโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดกับเผด็จการคอมมิวนิสต์ที่มีอุดมการณ์ทำลายล้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินของแต่ละบุคคลในสังคม

เมื่อสำรวจต่อไปถึงความรู้สึกที่ว่านายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตนั้น จะถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคมหรือไม่ ได้ผลดังแสดงในตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑

ทัศนคติของผู้นิยมลัทธิเผด็จการต่อการเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต

การที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต ไม่ถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคม	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เลี่ยนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมาก	—	—	—	—	—
๒. เห็นด้วย	๓๐.๘	๑๑	๔	๒	๑๗
๓. เฉย ๆ	๔.๒	๑	—	—	๑
๔. ไม่เห็นด้วย	๒๐.๘	๒	๒	๑	๕
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	๔.๒	๑	—	—	๑
รวม	๑๐๐	๑๕	๑๖	๓	๒๔

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๓

จากข้อมูลที่สำรวจได้พบว่านายตำรวจที่ชอบระบบเผด็จการ เห็นด้วยว่าการที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตนั้นไม่ถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคมมีร้อยละ ๓๐.๘ ของผู้นิยมระบบเผด็จการมีความรู้สึกเฉย ๆ ร้อยละ ๔.๒ และในเรื่องนี้ผู้ไม่เห็นด้วยอยู่ร้อยละ ๒๐.๘ และไม่เห็นด้วยอย่างมากร้อยละ ๔.๒

ขอสรุปเบื้องต้นและ เหตุผลประกอบ

จากผลของการสำรวจทัศนคติตั้งแต่ตารางที่ ๒ - ๑๑ ที่กล่าวมาแล้วทำให้พอจะได้อธิบายได้ว่า นายตำรวจมีทัศนคติสำคัญที่บ่งชี้ถึงสิทธิการเมืองและเศรษฐกิจอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. เห็นว่าประเทศไทยในปัจจุบันมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นสูงม่าง
๒. แมว่าในประเทศจะมีความแตกต่างในเรื่องชนชั้นดังกล่าวในข้อ ๑ แต่ส่วนใหญ่ก็ยังเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐที่จะให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สิน
๓. การที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตไม่ถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคม
๔. นายตำรวจที่นิยมลัทธิเผด็จการกับนายตำรวจที่นิยมประชาธิปไตยมีทัศนคติในเรื่อง

ชนชั้น นโยบายของรัฐที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินและการเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต ไม่แตกต่างกัน

ฉะนั้น การแก้ปัญหาในเรื่องชนชั้นน่าจะแก้ไขวิธีการที่เมื่อปฏิบัติแล้วจะไม่เป็นการทำลายหลักการในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมลงโดยสิ้นเชิง และหากทำได้น่าจะแก้ไขพิจารณาแก้ไขโดยใช้มาตรการในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมก่อน ต่อเมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถใช้ได้จึงนำมาตรการในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมมาใช้ และมาตรการที่นำมาใช้ควรจะเป็นมาตรการที่ใกล้เคียงกับมาตรการในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ใช้อยู่เดิม จึงจะทำให้ไม่เกิดปฏิกิริยาต่อต้านมากนัก

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้ศึกษาถึงสภาพและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันแล้วพบว่า ระบบเศรษฐกิจของประเทศกำลังเติบโตและก้าวไปสู่การรวมศูนย์ของการผลิตและเงินทุนทำให้ธุรกิจต่าง ๆ มีลักษณะเป็นการผูกขาดและใหญ่โตเพิ่มมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการผนึกรวมทุนทางธนาคาร เข้ากับกองทุนทางกานอุตสาหกรรม เพื่อผูกขาด ธุรกิจการค้าที่จำเป็นสำหรับประชาชนตลอดจึงเป็นของผู้ชาย เมื่อการแข่งขันเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ ธุรกิจสามารถเลือกตั้งราคาสินค้าได้ตามใจชอบ ประชาชนส่วนใหญ่จึงเดือดร้อน การดำเนินการดังกล่าวเท่ากับเป็นการขูดรีดเอากำไรจากประชาชนส่วนใหญ่ โดยไม่มีความชอบธรรมและไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำเพื่อให้คนกลุ่มน้อยอันได้แก่นักธุรกิจชั้นนำและนายธนาคารที่ร่ำรวยอยู่แล้วยิ่งร่ำรวยมากขึ้น เมื่อแยกโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการรวมทุนดังกล่าวมาพิจารณาแล้ว จะได้ความจริงดังนี้.—

๑. การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์^{๓๕}

ระบบธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันเป็นสถาบันการเงินที่สำคัญและกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้มากที่สุด เพราะเป็นที่รับฝากเงินนำไปให้ธุรกิจการค้ากู้ยืมลงทุน ปริมาณเงินในมือของธนาคารแม้จะถูกจำกัดโดยอัตราเงินฝากสำรองจากธนาคารชาติแล้ว ก็ยังมีเป็นจำนวนมาก การปล่อยสินเชื่อในแต่ละปีมีปริมาณเกือบเท่ากับงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเกือบทั้งปี เช่นกัน

^{๓๕} จินคา สระแก้ว, ระบบทุนนิยมในสังคมไทย, (กรุงเทพฯ: พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๘) หน้า ๘๑ - ๘๘.

ดังนั้นลักษณะการใช้จ่ายเงินของธนาคารพาณิชย์ จึงมีผลกระทบต่อสังคมมาก ที่จะสนับสนุนหรือชักชวนแนวทางการพัฒนาประเทศที่ถูกมอง เพราะการควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแต่เพียงควบคุมการปล่อยปริมาณเงินโดยกว้าง ๆ เท่านั้น แต่ไม่ได้คุมไปถึงการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ฉะนั้นการปล่อยสินเชื่อจึงเป็นการตัดสินใจโดยอิสระของผู้บริหารงานของแต่ละธนาคาร การที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งมุ่งแต่จะแสวงหากำไร โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ก่อให้เกิดปัญหาดังนี้.—

๑.๑ เกิดการลงทุนและใช้ทรัพยากรไม่เป็นไปตามลำดับความต้องการก่อนหลังที่แท้จริงของสังคม เพราะสังคมไทยนั้นประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความต้องการของชาวนาชาวไร่ในการปรับปรุงที่ดิน ลงทุนควยเครื่องจักร เครื่องมือ ปุ๋ย และการมีทุนสำรองใช้ สบตลคคปี เพื่อลดภาระหนี้สินของเอกชน มีอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นสิ่งเร่งด่วน แต่เงินทุนที่ใหญ่มากเพื่อการเกษตรกลับมีน้อยมาก ปีหนึ่ง ๆ มีไม่ถึง ๒ % ของจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ทั้งหมด ซึ่งก็ไม่แน่นอนควยว่าเงินที่ใหญ่นั้นอาจจะให้แก่นายทุนเกษตรหรือให้กับชาวนาชาวนาผู้ผลิตโดยตรง

๑.๒ เกิดการกักตุนสินค้าอย่างกว้างขวาง ทำให้ราคาสินค้าแพงและเกิดภาวะเงินเฟ้อเร็วที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยเครดิตให้กับพ่อค้าเป็นจำนวนมากนั้น มีผลทำให้เกิดการกว้านซื้อและกักตุนสินค้าที่จำเป็นสำหรับประชาชนโดยทั่วไป เพื่อให้สินค้าในท้องตลาดขาดแคลน แล้วฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้า ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ซึ่งรัฐบาลก็ไม่อาจจะแก้ปัญหาใด ๆ ได้ นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าได้พยายามแก้ไขปัญหาลแล้วควยการนำสินค้าจำนวนหนึ่งมาขายได้ในราคาถูกอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จะเห็นได้จากในปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มีการขาดแคลนกระดาษ เหล็กเส้น ผลซั๊กฟอก เป็นต้น

การกักตุนสินค้าเหล่านี้จะต้องใช้เงินจำนวนมหาศาลไปซื้อกองทิ้งไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จึงต้องอาศัยความร่วมมือใหญ่จากธนาคารพาณิชย์ ข้อมูลยืนยันเรื่องนี้ก็คือ การกักตุนดังกล่าวที่เกิดขึ้นมากในปลายปี ๒๕๑๖ ที่รัฐบาลกับศูนย์นิสิตนักศึกษาได้ส่งคนออกไปสำรวจตามโกดังสินค้า และได้พบการกักตุนเป็นจำนวนมากนั้น ได้สอดคล้องตรงกันกับปริมาณเงินสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ไปในปี ๒๕๑๖ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รวบรวมไว้ในหนังสือประจำปี ๒๕๑๖ ว่าในปีนี้นักธนาคารพาณิชย์ได้ขยายสินเชื่อออกไปมากเป็นประวัติการณ์มากกว่าเมื่อ ๒ - ๓ ปีที่แล้วกว่า

สามเท่าตัว คือ เพิ่มขึ้นถึง ๑๕,๕๓๑.๖ ล้านบาท หรือ ๔๓.๕ % ปรากฏว่าสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ เป็นสินเชื่อเพื่อการขายส่งและขายปลีก รองลงมาคือการใช้เพื่อกิจการอุตสาหกรรม การบริโภคส่วนบุคคลของการนำสินค้าเข้า^{๓๖} จึงนับได้ว่าธนาคารพาณิชย์รวมทั้งพ่อค้าก็คุ้นสินค้าเพื่อเอากำไรจากประชาชนโดยทั่วไป จึงเป็นต้นตอทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและค่าครองชีพสูง มิใช่เป็นเพราะการนำเงินทุนของกรมกร กิ่งที่บุคคลบางกลุ่มพยายามกล่าวอ้างไว้

๑.๓ เกิดการซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไร โดยธนาคารพาณิชย์ร่วมกับนายทุนกว่าซื้อที่ดินย่านชายเมือง เพื่อนำมาจัดสรรในราคาแพง มีลักษณะเป็นการลงทุนที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต ทำให้ที่ดินมีราคาสูง ผู้มีรายได้น้อยไม่สามารถหาที่อยู่อาศัยได้

๑.๔ ก่อให้เกิดช่องว่างในการกระจายรายได้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาใหญ่แก่เฉพาะกิจการขนาดใหญ่ หรืออุตสาหกรรมและ บริการที่รวมทุนกับต่างชาติ และแก่คนรวยที่มีสินทรัพย์ค่าประกันเท่านั้น นายทุนหรือผู้ประกอบการขนาดเล็กในประเทศที่จะริเริ่มทำการผลิตอุตสาหกรรมใดจริง ๆ จัง ๆ มีโอกาสน้อยมากและเป็นการส่งเสริมให้คนชั้นสูงหรือชั้นกลางที่ฐานะดีใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากยิ่งขึ้น

๑.๕ ธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งดูดเงินจากชนบทเข้าเมืองหลวง แทนที่จะพยายามส่งเสริมการผลิตและการลงทุนให้เกิดขึ้นในชนบท กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สาขานาคารในต่างจังหวัดกลับโอนเงินจากสาขาคางจังหวัดเข้ากรุงเทพมีจำนวนถึง ๑๖,๔๔๘ ล้านบาท แต่สำนักงานใหญ่หรือธนาคารในกรุงเทพโอนเงินออกไปต่างจังหวัดเพียง ๗,๔๑๘ ล้านบาท จึงเห็นได้ว่าเงินจากชนบทถูกโอนมาในกรุงเทพถึงกว่า ๘,๖๓๑ ล้านบาท

๑.๖ ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ตกอยู่ในมือของครอบครัวผูกขาดไม่กี่ตระกูล เช่น ธนาคารกรุงเทพได้แก่ตระกูลโสภณพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ ได้แก่ตระกูลพระพินิจชนคดี และตระกูลปราโมช ธนาคารกสิกรไทย ตระกูลลำซำ มีหุ้นกว่า ๕๐ % ธนาคารศรีนคร ได้แก่ตระกูลเคชะไพบลีย์ และธนาคารศรีอยุธยา ได้แก่ตระกูลรัศมีกันย์ เป็นต้น ในขณะที่มีธนาคารมีกำไรสุทธิคือเป็นจำนวนหลายร้อยล้านบาท จึงเห็นได้ชัดว่ากำไรจากการเป็นตัวกลางการเงินของสังคมนั้นตกอยู่

^{๓๖}

Ibid., หน้า ๔๕.

กับคนส่วนน้อย และที่สำคัญก็คือนายทุนธนาคารเหล่านี้มีหุ้นส่วนอยู่ในบริษัทการค้าและโรงงานอุตสาหกรรมของผู้อื่นเป็นจำนวนมาก การปล่อยเงินกู้แก่บริษัทในขายของตนมากกว่าบริษัทคู่แข่ง มีผลทำให้การควบคุมผูกขาดอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยต่อเนื่องกันไปอีกกว่า

๑.๓ เป็นแหล่งคำจูนอำนาจทางการเมือง ของคณะรัฐบาล ทั้งนี้เพราะนายทุนที่มีผลประโยชน์เกรงว่าผลประโยชน์ของตนเองจะลดน้อยลง ถ้ารัฐบาลที่ยึดมั่นในระบบสังคมนิยม หรือมีแนวทางเพื่อประชาชนได้ขึ้นมาครองอำนาจ ดังนั้นจึงพยายามคำจูนรัฐบาลเผด็จการทหารที่ครองอำนาจในเมืองไทย กว่าสามสิบปีแล้ว เช่น ให้อำนาจให้เป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการ ดังเช่น ธนาคารแห่งเอเชีย ในยุคจอมพล ป. ครองอำนาจ จอมพล ป. ก็ถือหุ้นใหญ่ ๒๒ % (๒๕๕๐) พอถึงยุคจอมพลสฤษดิ์ ในปี ๒๕๐๑ - ๒๕๐๖ จอมพลสฤษดิ์ และครอบครัวก็ถือหุ้นใหญ่หรือธนาคารกรุงเทพก็เช่นกัน ซึ่งมีตั้งแต่พรรคพวกของจอมพล ป. จอมพลสฤษดิ์ และจอมพลประภาส จารุเสถียร ผลักกันขึ้นมาเป็นใหญ่ ทำให้เห็นได้ว่าการธนาคารส่วนใหญ่ผูกพันอยู่กับอำนาจทางการเมือง เพื่อเบี่ยงเบนนโยบายของรัฐบาลแต่ละยุค แต่ละสมัยให้เป็นที่พอใจของธนาคารพาณิชย์

๒. นโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาล

จากข้อเท็จจริงที่ได้เสนอไว้แล้วในตอนก่อนจะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลในระยะที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมานั้น เป็นนโยบายที่เร่งให้เกิดการสะสมทุนภายในประเทศ เพื่อสร้างรากฐานทางด้านอุตสาหกรรม ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จึงมีการสนับสนุนและให้อภิสิทธิ์กับนายทุน เจ้าของมีกิจการผลิต ทั้งในและนอกประเทศที่ลงทุนในประเทศไทย โดยใช้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเป็นเครื่องมือ และจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาส่งเสริมการลงทุนขึ้น มีหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกกับผู้ประกอบการต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันก็เร่งปรับปรุงรากฐานทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเพิ่มพูนผลผลิตทางด้านเกษตร เช่น การสร้างเขื่อนเก็บน้ำ การผลิตพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมและขนส่ง ปรับปรุงและขยายการคมนาคมขนส่ง การเกษตร จัดตั้งสถาบันวิจัยต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์และวิธีการผลิตสมัยใหม่ สร้างสาธารณูปการ จัดขยายอุตสาหกรรม จัดหาเงินทุน ตลาดและวัตถุดิบ

การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในช่วงระยะเวลา นี้ จึงดูเหมือนว่าจะก่อให้เกิดผลหรือส่งเสริมผลประโยชน์ของนายทุนเป็นส่วนใหญ่ เพราะการปรับปรุงรากฐานทางด้านเศรษฐกิจ

เป็นการปรับเพื่อรองรับการลงทุนขนาดใหญ่ที่ใช้ facilities ของรัฐบาลที่จัดหาให้ ส่วน
ชวาและผู้มีรายได้น้อยไม่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลโดยตรง หรือ
ไม่ได้รับประโยชน์ เป็นกอบเป็นกำเหมือนนายทุน ประกอบกับปัจจุบัน รัฐบาลยังไม่เป็นนโยบายที่จะ
ส่งเสริมผู้ประกอบการหน้าใหม่ที่มีทุนทรัพย์น้อย เพื่อลดการผูกขาดจากบริษัทขนาดใหญ่เหมือนใน
ประเทศทุนนิยมบางประเทศ ฉะนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะเกิดการผูกขาดการผลิตและจำหน่ายสินค้า
ของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้น

ส่วนในขอบข่ายของกฎหมายในปัจจุบันที่มีกฎหมายก็ไม่มีมาตรการใด ๆ ที่ควบคุมและ
ทำลายการรวมหัวผูกขาดการค้าของบริษัทใหญ่ ๆ เหมือนกับในอเมริกาซึ่งมี anti - trust
ฉะนั้นโอกาสที่บริษัทธุรกิจจะรวมหัวกันผูกขาดกิจการบางอย่างในประเทศจึงเกิดขึ้นได้
ง่าย การมุ่งหวังให้รัฐบาลแก้ไขก็เป็นเรื่องที่ทำให้ยากหรือแทบจะไม่มีช่องทางทำได้ เพราะสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีส่วนมากเป็นชนชั้นนายทุน เจ้าของปัจจัยในการผลิต จึงมอง
เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัว และคุ้มครองก่อนความทุกข์ยากของประชาชน เนื่องจากแต่ละคนยังคงมุ่ง
หวังแต่ประโยชน์ส่วนตัว และของกลุ่มใดบ้างถึงประเทศชาติอย่างแท้จริง การแก้ไขปัญหา
จึงยากที่จะทำได้

๓. การครอบงำเศรษฐกิจและการผูกขาดจากนายทุนต่างชาติ

สาเหตุที่นายทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนดำเนินกิจการในประเทศไทยอย่าง
ขนาดใหญ่จนอยู่ในลักษณะที่ครอบงำกิจการเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ของประเทศนั้น เนื่องมาจากนโยบาย
ส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล ประกอบกับประเทศไทยมีบรรยากาศและช่องทางลงทุนประกอบ
ธุรกิจได้มาก เพราะมีวัตถุดิบหลายอย่าง เพียงพอและค่าแรงงานถูก การเปลี่ยนแปลงทางการ
เมืองเท่าที่ผ่านมาไม่รุนแรงจนกระทั่งกระทบถึงเสถียรภาพของเงินทุนและกิจการธุรกิจที่ดำเนิน
อยู่ และกฎหมายในเรื่องการลงทุนยังเป็นประโยชน์ค่อนข้างเป็นส่วนมาก หากลงทุนในประเทศ
แล้วคนทุนในการผลิตจะค่าพอที่จะส่งสินค้าไปขายแข่งในตลาดโลกได้

นอกจากนี้สินค้าบางประเภทที่จำหน่ายในประเทศไทยหากจะผลิตจากต่างประเทศแล้ว
ราคาสินค้าจะสูงเกินไป แลถ้าได้นำวัตถุดิบจากประเทศเมืองแม่เข้ามาประกอบในประเทศไทยแล้ว
ต้นทุนการผลิตจะต่ำกว่ามาก เพราะได้ส่วนลดในเรื่องภาษีและได้เปรียบในการจ้างแรงงาน นายทุน
ต่างประเทศจึงหาช่องทางที่จะสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในเครือรับช่วงการผลิตจากบริษัทของตนขึ้น

ในประเทศ และเนื่องจากบริษัทหรือเอกชนที่เข้ามาลงทุนในประเทศมีเงินทุนเป็นจำนวนมาก จึงเข้าแทนที่บริษัทเล็ก ๆ ของชาวพื้นเมือง ทำให้บริษัทเล็ก ๆ ที่มีเงินทุนน้อยไม่พร้อมที่ขยายให้ใหญ่ขึ้นต้องบุกตัวเองไป เนื่องจากไม่สามารถระดมทุนและแข่งขันกับบริษัทใหญ่ ๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการรวมทุนกับบริษัทภายในประเทศที่มีขนาดใหญ่ครองความเป็นเจ้าตลาดแล้ว ทำให้เศรษฐกิจของประเทศส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้การครอบงำของนายทุนจากต่างประเทศ

ในปัจจุบันชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากได้แก่ จีน ฮ่องกง ญี่ปุ่น และอเมริกา โดยเฉพาะญี่ปุ่นผลิตสินค้าส่งเข้ามาขายเกือบทุกชนิด และมีธุรกิจการลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จนถึงกับนิสิตนักศึกษาต้องจัดสัปดาห์ต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นขึ้นในกรุงเทพฯ แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการหลายแห่งที่เริ่มหาช่องทางติดต่อสินค้า หรือหาแหล่งเงินจากประเทศสังคมนิยม เช่น รัสเซีย หรือจีนคอมมิวนิสต์ มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

นโยบายเศรษฐกิจที่นายตำรวจประสงค์

ทุนนิยมกับสังคมนิยม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติการเลือกเอาวิธีดำเนินการตามลัทธิทุนนิยม น่าจะมีอุปสรรคหลายประการ และอาจจะบรรลุถึงจุดหมายได้ยาก เพราะประเทศไทยไม่มีมาตรการควบคุมการรวมตัวของการลงทุนอย่างขนานใหญ่ เพื่อก่อให้เกิดการผูกขาดทางเศรษฐกิจ การหวังพึ่งรัฐบาล ในระบบประชาธิปไตยทุนนิยมเป็นเรื่องที่มีทางเป็นไปได้จนอ ย เพราะการที่รัฐบาลให้โอกาสกับพ่อค่านายทุน และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในการที่จะประกอบการค้าและดำเนินการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจได้โดยเสรี เป็นการให้เสรีภาพแก่นายทุนมากเกินไป ฉะนั้นนักเศรษฐศาสตร์ทางสังคมนิยมจึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่า การแข่งขันทางเศรษฐกิจเพื่อวัตถุประสงค์และความร่ำรวยเป็นส่วนเดียว เป็นการกระทำที่ไม่ค่อยรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความรู้สึกตำหนิในด้านคุณธรรมความเป็นมนุษย์ นักสังคมนิยมเห็นว่าแรงจูงใจในกรณีทางเศรษฐกิจนั้นควรจะได้รับเนื่องมาจากความรู้สึกรับผิดชอบต่อความสุขความเจริญของสังคมร่วมกันเป็นหลัก ไม่ใช่มาจากการแข่งขันเพื่อผลกำไรหรือเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ส่วนบุคคล นอกจากนี้ยังเห็นว่าเมื่อทุนนิยมขยายตัวมากขึ้น การรวมตัวของทุนก็ย่อมจะเกิดขึ้น การแข่งขันอย่างเสรีทางเศรษฐกิจมักจะทำลายกิจการของคู่แข่งที่มีทุนและ

ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำกว่าให้หมดกันไป ทำให้เหลือบริษัทขนาดยักษ์อยู่เป็นจำนวนน้อย ซึ่งบริษัทขนาดยักษ์เหล่านี้จะดำเนินธุรกิจในลักษณะที่ผูกขาด และเอารัคเขาเปรียบสิ่งคมมากมั่งขึ้นเงินและปัจจัยในการผลิตต่าง ๆ จะถอย ๆ รวมตัวเข้ามาอยู่ในมือของบุคคลกลุ่มเล็ก กล่าวคือขนาดขององค์การในการผลิตและบริการทางเศรษฐกิจจะใหญ่ขึ้น ๆ บริษัทการค้าหรืออุตสาหกรรมใหญ่ ๆ แต่ละบริษัทจะมีอิทธิพลเหนือปากเหมือห้องของถนนนับพัน นับหมื่นหรือในบางกรณีเป็นแสน ๆ คน การเปลี่ยนแปลงองค์การผลิตนี้เกิดขึ้นควบคู่กับการวิวัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศเกษตรกรรม โดยเปลี่ยนมาเป็นประเทศกึ่งอุตสาหกรรม และเป็นประเทศอุตสาหกรรมซึ่งหมายถึงเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของประชากรส่วนใหญ่ จากการเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตลงมาเป็นผู้ขายแรงงาน การที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องมาขายแรงงานนี้ถ้ารัฐบาลไม่สามารถเข้าควบคุมการปฏิบัติการของผู้ซื้อแรงงานอย่างใกล้ชิดแล้ว ชีวิตของราษฎรส่วนใหญ่ของประเทศก็จะต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนายทุน ซึ่งมุ่งแต่ผลประโยชน์ในการขยายกิจการและการค้ากำไรเป็นส่วนตัวมากกว่าจะนึกถึงถึงปากท้อง และสวัสดิการของแรงงาน การเอารัคเขาเปรียบถนนและการจำกัดการใช้แรงงานโดยจ้างคนงานในน้อยที่สุดในการผลิตและใช้เครื่องอัตโนมัติแทนการใช้คนเพิ่มขึ้น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายก็ย่อมเกิดขึ้น ซึ่งผลที่ตามมาอีกประการหนึ่งก็คือ เกิดภาวะว่างงานและการขาดหลักประกันในด้านอาชีพของประชาชน เพราะประชาชนต้องพึ่งเจ้าของปัจจัยในการผลิต ในการประกอบอาชีพ

เมื่อกล่าวอย่างง่าย ๆ ในทัศนะของนักสังคมนิยม ระบบทุนนิยม ไม่ได้รับใช้สังคมเท่าที่ควร มักจะมีปัญหาว่างงาน คนงานขาดหลักประกันที่แท้จริง และเนื่องจากนายทุนมีอำนาจในการต่อรองสูงกว่าผู้ใช้แรงงาน ก็มักจะก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะเพิ่มความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน กล่าวคือคนรวยก็มักจะรวยขึ้นเรื่อย ๆ ในเมื่อคนจนกลับจะยิ่งจนลง จากข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจและความรู้สึกทางด้านมนุษยธรรมที่อยากจะได้เห็นมนุษย์ทุกกลุ่มมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่สุด ทุกคนมีโอกาสล้มตาอาปากไก่อและมีหลักประกันที่ดี นักสังคมนิยมจึงมีความคิดว่า หลักประกันที่ดีที่สุดที่จะทำให้ประชาชนของชาติได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม และมีความเสมอภาคที่แท้จริงทางการเมืองก็คือ รัฐจงเข้าเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตเสียเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยในการผลิตสำคัญ ๆ เช่น การธนาคาร การอุตสาหกรรมและการคมนาคมขนส่ง และควรจะให้รายได้จากกิจการเหล่านี้มาดำเนินการต่าง ๆ เพื่อสวัสดิการของประชาชน

ส่วนรวม รัฐควรจะประกันรายได้ขั้นต่ำของแรงงานและประชาชนโดยทั่วไป จัดบริการทางการแพทย์
อนามัย และการศึกษาให้ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า นอกจากนี้รัฐก็ควรจะมีระบบภาษีที่ก้าวหน้ามาก ๆ
คือ เก็บภาษีผู้มีรายได้สูงด้วยอัตราสูง และเก็บภาษีผู้มีรายได้ต่ำด้วยอัตราต่ำ เป็นการเฉลี่ยราย
ได้จากคนรวยไปสู่คนจนให้มาก จากข้อพิจารณาต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า นักสังคมนิยมไม่
ได้มุ่งถึงประสิทธิภาพในการผลิตทางเศรษฐกิจ แต่มุ่งในความเป็นธรรม ทางเศรษฐกิจและ
การยกกระตือรือร้นของชนชั้นในสังคมให้สูงขึ้นมากกว่าประเทศประชาธิปไตยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอม
รับความคิดทางเศรษฐกิจของประเทศหนักไปทางด้านสังคมนิยมเท่าที่มีอยู่ก็คือ อังกฤษ กลุ่ม
ประเทศสแกนดิเนเวีย แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสิงคโปร์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม
ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมนี้ยังแยกออกตามแนวความคิด และความรุนแรงในวิธีปฏิบัติเพื่อให้
บรรลุเป้าหมายออกไปอีกเป็นนิกายต่าง ๆ คือ ^{๓๗}

๑. คอมมิวนิสต์ นิยมให้มีการเลิกจ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนเสียให้สิ้น

๒. คอลแลกทีวิสต์ นิยมให้รัฐเป็นเจ้าของที่ดิน โรงงานอุตสาหกรรม การรถไฟ เมืองแ
ชนาคารและห้างร้านหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เครื่องมือทั้งหมดสำหรับประ
คณัฐกรรม แต่คอลแลกทีวิสต์
นิยมให้มีกรรมสิทธิ์ระหว่างเอกชนในเรื่อง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งอื่น ๆ ซึ่งมนุษย์จำเป็น
ต้องใช้

๓. เสตทโซเชลิสต์ นิยมให้กรรมสิทธิ์ของเอกชนเป็นแต่เพียงหลักทั่วไปและประสงค์
ให้รัฐเลิกจ้างกรรมสิทธิ์ของเอกชนเสียโดยให้กรรมสิทธิ์ของรัฐขึ้น แทนที่ในเมื่อการเปลี่ยนแปลง
เช่นนี้ เป็นไปเพื่อความผาสุกของสาธารณชน

๔. อะ เกรเรียนโซเชลิสต์ นิยมให้กรรมสิทธิ์ของเอกชนคงดำรงอยู่แต่มีข้อยกเว้นเฉพาะ
ที่ดิน ซึ่งตามความเห็นของเขาควรจะถูกเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ

อย่างไรก็ตามจากการสอบถามทัศนคติของนายคำ รววจังกล่าวมาแล้ว พบว่าไม่ว่านาย
คำรวจที่นิยมชมชอบระบบเผด็จการ หรือประชาธิปไตย ต่างก็ยังคงการให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ใน
ที่ดินและทรัพย์สินและการที่เอกชนเป็นเจ้าของมีปัจจัยในการผลิต ไม่ได้ว่าเป็นการเอาเปรียบสังคม
ฉะนั้นการแก้ปัญหาเรื่องชนชั้น หากจะเลือกใช้วิธีการเศรษฐกิจในระบบสังคมนิยมแล้ว คงไม่มีความ

^{๓๗} ยัติ เจสสัน op.cit., หน้า ๑๑๘.

ประสงค์จะให้ใช้วิธีการในระบบคอมมิวนิสต์ ที่มุ่งทำลายล้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินโดยสิ้นเชิง การแก้ปัญหาในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมจึงหมายถึง ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมประชาธิปไตย ซึ่งมีคุณการแตกต่างไปจากคอมมิวนิสต์ หรือฟาสซิสต์ เพราะทั้งระบบสังคมนิยมเผด็จการคอมมิวนิสต์ และฟาสซิสต์ ต่างก็คือหลักการเข้าแทรกแซงของรัฐในการจัดระบบเศรษฐกิจ และถือกรรมสิทธิ์ร่วม โดยสมาชิกของชุมชน เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ถ้าไม่พิจารณาถึงการควบคุมของรัฐบาลที่มีต่อระบบและการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามระบอบและคุณการของประชาธิปไตยแล้ว อาจจะ ทำให้แยกกันไม่ออก ระหว่างสังคมนิยมประชาธิปไตยกับสังคมนิยมเผด็จการคอมมิวนิสต์

สังคมนิยมประชาธิปไตยกับสังคมนิยมคอมมิวนิสต์

ในระบบสังคมนิยมประชาธิปไตย มีหลักว่าจะต้องให้มีการแข่งขันเหลืออยู่บ้าง ถึงแม้ว่าหลักใหญ่จะสนับสนุนให้มีการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน และการควบคุมของรัฐบาลไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการที่รัฐเข้าไปเป็นเจ้าของกิจการทั้งหลายเสียเอง การถือกรรมสิทธิ์ร่วมของชุมชนหรือของสังคมนั้นไม่ได้หมายความว่า รัฐจะต้องเข้าไปเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เสียเองเสมอไป ชุมชนอาจจะ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินร่วมกัน โดยรัฐไม่เข้ามาเกี่ยวข้องก็ได้ เช่น ในระบบสหกรณ์ เป็นต้น ข้อแตกต่างระหว่างสังคมนิยมประชาธิปไตย กับสังคมนิยมเผด็จการคอมมิวนิสต์ จึงอยู่ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้.—

๑. คอมมิวนิสต์ของการทำลายระบบทุนนิยม โดยการปฏิวัติและสงครามกลางเมือง เมื่อมีอำนาจขึ้นมาแล้ว คอมมิวนิสต์จะยึดอำนาจอยู่ตลอดไป สังคมนิยมนั้นยึดมั่นในวิธีการตามรัฐธรรมนูญและขั้นสูงๆ มีอำนาจช่วยการเลือกตั้งมากกว่าทำลายยึดอำนาจ เมื่อมีอำนาจแล้วก็ยอมรับว่าไม่ได้อยู่ในอำนาจตลอดไป แต่จะต้องมีการสับเปลี่ยนอำนาจตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ

๒. ในด้านการถือกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน คอมมิวนิสต์มองการเปลี่ยนแปลงจากระบบทุนนิยมมาสู่การถือกรรมสิทธิ์ร่วมโดยมวลชนว่าจะต้องเป็นไปอย่างสมบูรณ์และกระตั้นหัน โดยไม่มีการจ่ายเงินค่าทดแทนค่าทรัพย์สินที่รัฐยึดมา เพราะคอมมิวนิสต์ถือว่า การถือกรรมสิทธิ์ของระบบนายทุนนั้นไม่แตกต่างอะไรกับการปล้นของ ๆ ประชาชน ในทางตรงกันข้ามนักสังคมนิยมไม่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงจากทุนนิยมมาเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนรวม ในด้านปัจจัยการผลิตว่าจะกระทำการอย่างตรงกันข้ามหรือสมบูรณ์ แต่เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป นักสังคมนิยมเชื่อว่าควรผนวกเอาปัจจัย

การผลิตเข้ามาที่ละน้อย เชื่อว่าจะต้องแสดงให้เห็นจริงเห็นจังด้วยกฏปฏิบัติจริง ๆ ให้เป็นประโยชน์ของการที่สาธารณชนกับกรรมสิทธิ์ร่วมในอุตสาหกรรมบางประเภท และถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงถือกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินจากเอกชนมาเป็นของรัฐก็จะยอมจ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่เอกชนผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น

คอมมิวนิสต์เปลี่ยนเอาปัจจัยการผลิตทั้งหมดมาเป็นของรัฐโดยรวมถึงการแจกจ่ายด้วย แต่สังคมนิยมจะเลือกเอาว่าอุตสาหกรรมหรือการบริหารนิเทศจะถูกเปลี่ยนมือมาเป็นของรัฐอยู่ในการควบคุมของรัฐ ซึ่งอาจจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทที่เป็นการผูกขาด เช่น สาธารณูปโภค หรือไม่กี่อุตสาหกรรมนั้นมิได้เป็นระบบผูกขาด แต่ถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งยดต่อระบบเศรษฐกิจของชาติ และมีความจำเป็นทางสังคมที่ไม่ควรปล่อยให้อยู่ในมือเอกชน เช่น อังกฤษ นำเอาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล่ามาเป็นของรัฐเป็นคน

๓. ข้อแตกต่างระหว่างคอมมิวนิสต์กับสังคมนิยมในทางปรัชญาการเมือง เสนอมีความเชื่อว่า การปฏิวัตินั้นจะต้องทำโดยนักปฏิวัติอาชีพจริง ๆ ผู้ที่สละชีวิตร่างกายให้กับงานปฏิวัติ เพราะมีความเชื่อเบื้องต้นว่าคนส่วนใหญ่ (จนชั้นกรรมมาชีพ) ไม่สามารถจะคิดอะไรเป็นอิสระด้วยตนเองได้ ดังนั้นคนกลุ่มน้อยคือที่ประกอบกันเป็นพวกคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีหน้าที่ในการนำชนชั้นกรรมมาชีพในชนกลุ่มน้อยนี้ยังมีคนกลุ่มเล็กลงไปอีกคือ นักปฏิวัติอาชีพจะเป็นผู้ร่างนโยบายและเป็นผู้นำฝูงชน

แนวความคิดเรื่องชนชั้นนำนี้ ฝ่ายสังคมนิยมไม่ยอมรับแต่เชื่อในประชาธิปไตย และการปกครองโดยอาศัยเสียงข้างมาก เป็นเครื่องตัดสินนโยบายและปัญหา มากกว่าที่จะปล่อยให้การตัดสินใจอยู่ในมือของคนเพียงไม่กี่คน

๔. สังคมนิยมเชื่อในการชักจูง โดยสันติวิธีว่า เป็นวิธีการเดียวที่จะช่วยสนับสนุนโครงการของพวกเขา คอมมิวนิสต์รู้สึกว่าเป็นการไร้ประโยชน์ที่จะพยายามก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการชักจูง เพราะกลไกในการสื่อสาร การศึกษาและการโฆษณาชวนเชื่อทั้งหมดล้วนแต่เป็นของฝ่ายนายทุนและมือผู้เพื่อค้ำจุนฐานะของพวกเขา นายทุนทั้งนั้น ฉะนั้นคอมมิวนิสต์จึงเห็นด้วยกับการใช้วิธีการรุนแรงข้างต้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

๕. สังคมนิยมไม่ยอมรับความคิดเห็นของคอมมิวนิสต์ที่ว่าทางเลือกในประชาธิปไตยมีอยู่ สองทางเท่านั้นคือไม่เป็นทุนนิยมเต็มตัว ก็จะต้องเป็นการรวบรวมกรรมสิทธิ์ไว้เป็นของชุมชนทั้งหมด แต่สังคมนิยมถือว่า การเปลี่ยนแปลงจากระบบทุนนิยมไปเป็นระบบสังคมนิยมนี้มีระยะเวลาเปลี่ยนแปลง ที่ยาวนาน และไม่จำเป็นจะต้องเป็นการที่รัฐยึดเอากรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตทุกอย่างมาเป็น ของชุมชนเสนอไป

ทัศนคติในเรื่องการดำเนินการค้าโดยรัฐ

จากที่กล่าวมาแล้วจะ เห็นว่านักเศรษฐศาสตร์สังคมนิยม เชื่อในเรื่องการเข้าประกอบการ ทางด้านเศรษฐกิจโดยรัฐเป็นหลัก และเพื่อที่จะทราบว่าการดำเนินงานที่รัฐบาลดำเนินการและ ผู้บังคับกอง มีทัศนคติในเรื่องนี้อย่างไร จึงได้สำรวจถึงทัศนคติที่มีต่อการประกอบธุรกิจการค้าว่าในระบบเศรษฐกิจ ปัจจุบันที่ให้เสรีแก่พ่อค้าขายทุน และธนาคารพาณิชย์ ทำให้เกิดการกักตุนสินค้าเพื่อหวังผลกำไร ราคาสินค้าจึงเพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ทำให้ขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นจึงควรเข้าดำเนินการ ธุรกิจการค้าซึ่งได้ผลตามตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒.

ทัศนคติเกี่ยวกับการ เข้าดำเนินการค้าโดยรัฐ

	เปอร์เซ็นต์	นรต.	ปริญญา	เล็อนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมาก	๒๖.๔	๖	๔	๓	๑๓
๒. เห็นด้วย	๓๖.๒	๑๐	๑๐	๑	๒๑
๓. เฉย ๆ	๕.๒	๑	๒	—	๓
๔. ไม่เห็นด้วย	๓๖.๒	๔	๑๐	๒	๒๑
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๖

ผลของการสำรวจถึงทัศนคติของนายสำรวจที่มีต่อการเข้าดำเนินการค้าโดยรัฐ
ปรากฏว่านายสำรวจที่เห็นควยอย่างมากว่ารัฐควรเข้าดำเนินการค้ามีถึงร้อยละ ๒๒.๘ ของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ที่เห็นควยว่ารัฐควรเข้าดำเนินการค้ามีร้อยละ ๓๖.๒ ส่วนอีกร้อยละ
๕.๒ รู้สึกเฉย ๆ ซึ่งหมายถึงว่ารัฐจะเข้าดำเนินการค้าหรือไม่ก็ได้ ไม่สนใจมากนัก

ฉะนั้น เมื่อรวมทัศนคติที่มีต่อการเข้าดำเนินการค้าทั้งสามระดับเข้าด้วยกันจะปรากฏ
ว่านายสำรวจที่เห็นว่ารัฐควรเข้าดำเนินการค้ามีถึงร้อยละ ๖๙.๘ ของนายสำรวจที่ตอบแบบ
สอบถามทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่านายสำรวจเหล่านี้แม้จะมีความเห็นว่าทุกคนควรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
และทรัพย์สินและการที่นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตไม่ถือว่าเป็นการเอาเปรียบสังคมก็ตาม
แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเห็นว่ารัฐควรเข้าดำเนินการค้าควย ซึ่งหมายถึงว่าในขณะที่ยอม
ให้มีการแข่งขันดำเนินการค้าโดยเอกชนได้นั้น ก็เห็นว่ารัฐควรเข้ามาควบคุมและดำเนินการค้า
ไปด้วย การที่ยินยอมให้รัฐเข้าดำเนินการค้าในลักษณะดังกล่าว จึงเท่ากับเป็นการเปลี่ยนแปลง
รูปแบบของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมให้เป็นสังคมนิยมประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

ในการดำเนินการค้าโดยรัฐนี้ หากจะแบ่งออกตามเขตพื้นที่หรือตลาดการค้าแล้ว
จะแยกได้ ๒ ประเภท คือ การค้าภายในประเทศกับการค้าระหว่างประเทศ

ลักษณะการค้าภายในประเทศนั้น เป็นการค้าที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง และเห็น
ผลได้ง่าย เพราะประชาชนภายในประเทศจะเป็นคู่กรณีทางการค้ากับรัฐ และในปัจจุบันมีพ่อค้า
นักธุรกิจดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว ฉะนั้นหากรัฐจะเข้ามาเป็นคู่แข่งเอง ก็จะต้องแข่งขันกับเอกชน
หรือไม่ก็คู่แข่งผูกขาดดำเนินการโดยห้ามเอกชนค้าควย ซึ่งถ้าเป็นการค้าชายแดนผูกขาดก็จะต้องมีมาตรการ
กำหนดว่าจะให้เอกชนที่ดำเนินการค้าอยู่แล้วเลิกกิจการไปจะอย่างไร

การค้าโดยรัฐนี้อาจจะมีวัตถุประสงค์ได้หลายอย่าง เช่น อาจจะเป็นการค้าโดยมุ่งหวัง
ผลกำไรหรืออาจจะมุ่งเข้าควบคุมธุรกิจของพ่อค้ารายใหญ่หรือรายย่อย ไม่ให้ผูกครีผลกำไรจากประชาชน
ก็ได้ เพราะเมื่อรัฐบาลเป็นผู้จำหน่ายสินค้า ก็ย่อมจะสามารถกำหนดราคาขายได้โดยให้มีผลกำไร
แต่พอสมควรได้ และเมื่อกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าเป็นหลักแล้ว ราคาสินค้าประเภทเดียวกันใน
ตลาดจะเคลื่อนไหวหรือเบี่ยงเบนจากราคาที่กำหนดได้ไม่มากนัก หากปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในมือ
รัฐบาลมีมากพอ ทำให้ประชาชนซื้อสินค้าได้ในราคาถูก ในบางกรณีรัฐอาจจะผูกขาดการค้าบาง

ประเภทที่เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น หากจะให้เอกชนรับไปจัดทำแล้วจะให้บริการแก่ประชาชนได้ไม่ทั่วถึง เพราะเอกชนย่อมมุ่งถึงผลกำไรเป็นหลัก เช่นการโทรศัพท์ ไฟฟ้า ประปา การไปรษณีย์ แต่ในบางกรณีรัฐจัดทำแบบผูกขาดเพื่อผลกำไรก็ได้ เช่น โรงงานยาสูบ และโรงงานไฟฟ้ามรสรวพสามิต เป็นต้น

ส่วนการค้าระหว่างประเทศนั้นมีลักษณะแตกต่างจากการค้าภายในประเทศ เพราะสินค้าออกมีความสำคัญในด้านการเงินของประเทศ ในประเทศคอมมิวนิสต์การค้าต่างประเทศเกือบทั้งหมดดำเนินการโดยรัฐ เช่น ในประเทศรัสเซีย กระทรวงการค้าต่างประเทศทำหน้าที่วางแผนและควบคุมการค้าต่างประเทศทั้งหมด โดยมีองค์การต่าง ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสินค้าออกและนำสินค้าเข้า สำหรับประเทศไทยเมื่อเปิดรับสัมพันธไมตรีกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว รัฐได้ตราพระราชบัญญัติการค้าโดยรัฐขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการค้ากับประเทศในกลุ่มคอมมิวนิสต์

ในเรื่องการค้าโดยรัฐนี้ประเทศไทยเคยดำเนินการมาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งมีการติดต่อค้าขายกับประเทศในทวีปยุโรปและเอเชีย เช่น ฮอลันดา ฝรั่งเศส โปรตุเกศ จีน ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ แต่ในสมัยนั้น รัฐได้จำกัดแก่เฉพาะสินค้าบางชนิดเท่านั้น ที่ส่งออกจากประเทศจะต้องซื้อขายโดยตรงกับนางพระคลังหลวง เช่น ข้าว ถั่ว และไม้ยาง เป็นต้น ส่วนสินค้าอื่น ๆ อีกหลายประเภทที่ไม่เข้าอยู่ในข่ายการควบคุมของรัฐ พ่อค้าคงมีอิสระที่จะติดต่อซื้อขายโดยตรงกับราษฎรได้

การค้าในสมัยกรุงศรีอยุธยานี้ตรงกับยุคพาณิชย์นิยมในประเทศตะวันตก ซึ่งบรรดารัฐบุรุษของประเทศยุโรปส่วนใหญ่เพิ่งเล็งถึงผลประโยชน์อันจะได้รับจากการค้าต่างประเทศ ทำให้เกิดความมั่งคั่งขึ้นในชาติของตน ซึ่งเป็นบ่อเกิดของความรู้ลึกลับชาตินิยมในระยะต่อมา ในช่วงระยะเวลานี้รัฐต่าง ๆ ได้เพิ่มพูนและแสวงหาอำนาจของตน การเดินทางทางทะเลได้ขยายตัวกว้างขวางออกไป และมีการแสวงหาอาณานิคมเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะแสวงหาอาณานิคมและแสวงหาทรัพยากรจากอาณานิคม รัฐที่เป็นเมืองแม่จะต้องมีอำนาจและแสนยานุภาพอันเข้มแข็ง เพื่อที่จะขยายการค้าจะต้องมีการเงินเจริญขึ้น จึงได้มีการขยายตัวก่อตั้งธนาคารกันขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำไปในสมัยนี้ต่างก็มี "ความต้องการกำไร" เป็นเหตุจูงใจ profit motive การแข่งขันจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมา และสิ่งที่เป็ผลของการแข่งขันก็คือ การต่อสู้เพื่ออำนาจและการเอาชนะซึ่งกันและกัน ทั้งหลายเหล่านี้เป็นบ่อเกิดแห่งชาตินิยมและทำให้รัฐแต่ละรัฐเป็นศัตรูต่อกัน^{๓๘}

^{๓๘} วิชิต แสงทอง op.cit., หน้า ๕๕.

การดำเนินการธุรกิจการค้าโดยรัฐนี้ หากจะแยกออกตามลักษณะการเข้าแทรกแซงของรัฐแล้ว จะแยกได้ ๒ ลักษณะ คือ การเข้าดำเนินการธุรกิจการค้าทั้งหมด กับ การเข้าดำเนินการค้าบางส่วน

อย่างไรก็ตาม การเข้าดำเนินการธุรกิจการค้าทั้งหมดทุกประเภท โดยรัฐนี้จะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้ จึงเป็นแค่เพียงเรื่องในแนวความคิดหรือจินตนาการเท่านั้น ในปัจจุบันยังไม่มีประเทศใดที่รัฐเข้าดำเนินการค้าทุกประเภทได้เองอย่างสมบูรณ์ แม้แต่ในประเทศสังคมนิยมเผด็จการคอมมิวนิสต์เอง ที่ใช้ชีวิตบังคับประชาชนอย่างมาก ก็ยังยอมรับให้มีการติดต่อซื้อขายรายย่อย ๆ ระหว่างเอกชนต่อเอกชนได้ ฉะนั้นการเข้าแทรกแซงทางธุรกิจการค้าในทางปฏิบัติ จึงมีความหมายแค่เพียงว่า รัฐจะเข้าดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ หรือจะปล่อยให้เอกชนดำเนินการเป็นส่วนใหญ่

ทุกประเทศต่างยอมรับว่า ในระบอบการทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนเป็นส่วนมาก และที่มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของรัฐแล้ว รัฐบาลจะต้องเข้าแทรกแซงกิจการนั้นไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายของรัฐ เช่น อาจจะใช้ผูกขาดดำเนินการบางอย่างเอง หรือเข้ามีหุ้นส่วนในการดำเนินการบางอย่าง หรือบางอย่างก็จัดกิจการขึ้นแข่งกับเอกชนโดยตรง ซึ่งก็เช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจในประเทศไทยในปัจจุบันเมื่ออุตสาหกรรม หรือธุรกิจบางประเภทที่รัฐเข้าจัดทำเองแบบผูกขาด บางประเภทรัฐเข้าประกอบการแข่งขันกับเอกชน และบางประเภทก็ปล่อยให้เอกชนดำเนินการเองได้โดยเสรี ฉะนั้นการที่นายตำรวจเหล่านี้ต้องการให้รัฐเข้าประกอบธุรกิจการค้า จึงหมายถึงว่ามีความประสงค์ให้รัฐได้เข้าไปแทรกแซงธุรกิจการค้าของเอกชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ทัศนคติในเรื่องการเข้าดำเนินการธุรกิจการค้าโดยรัฐ พิจารณาตามฐานะการเงินของนายตำรวจ

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่านายตำรวจส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการเข้าดำเนินการธุรกิจการค้าโดยรัฐ แต่ก็มีนายตำรวจจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าควรปล่อยให้เอกชนเข้าดำเนินการเอง รัฐไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอยู่รอบละ ๓๖.๒ ของผู้ครอบแบบสอบถาม ทั้ง ๆ ที่ตามสภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่นำมากำหนดเป็นเงื่อนไขในแบบสอบถามนั้น จะเป็นเงื่อนไขที่ไม่เอื้ออำนวยให้มีความเห็นคล้อยตามระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนัก กล่าวคือ

๑. การประกอบการทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันให้เสรีแก่พ่อค้านายทุน และธนาคารพาณิชย์

๒. การให้เสรีแก่พ่อค้านายทุนและธนาคารพาณิชย์ทำให้มีการกักตุนสินค้าเพื่อการค้ากำไร

๓. การกักตุนสินค้าทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ

๔. การที่ราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ นี้ทำให้ขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ น่าจะเพียงพอที่จะทำให้นายตำรวจตกใจเดือดร้อนให้รัฐเข้า
ดำเนินธุรกิจการค้า เพื่อแก้ไขสถานการณ์ทางด้านการเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แต่การที่มีผู้คัดค้าน
ไม่เห็นด้วยมีจำนวนสูงถึงร้อยละ ๓๖.๒ ของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนายตำรวจ
จะผูกพันอยู่กับระบบทุนนิยมมากกว่าระบบสังคมนิยม แม้ว่าเงื่อนไขต่าง ๆ ในระบบทุนนิยมจะทำให้
เกิดความบกพร่องในสังคมอย่างเห็นได้ชัด แต่ศรัทธาในระบบทุนนิยมก็ยังมียู่ และจำนวนผู้ที่ไม่
เห็นด้วยกับการเข้าดำเนินธุรกิจการค้าค้านนี้มีจำนวนใกล้เคียงกับนายตำรวจที่มีฐานะการเงินดีมี
เงินเดือนพอใช้ไม่เดือดร้อน (ตารางที่ ๑) จึงน่าจะพิจารณาว่านายตำรวจที่มีฐานะการเงินดี
จะมีทัศนคติในเรื่องนี้อย่างไร ซึ่งได้ผลของการสำรวจตามที่แสดงในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓

ทัศนคติของนายตำรวจที่มีฐานะการเงินดีต่อการเข้าดำเนินธุรกิจโดยรัฐ

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เดือนชั้น	รวม
๑. เห็นควยอย่างมาก	๒๐.๘	๓	๑	๑	๕
๒. เห็นควย	๒๙.๒	๔	๓	—	๗
๓. เฉย ๆ	๔.๒	๑	—	—	๑
๔. ไม่เห็นควย	๔๕.๘	๓	๖	๒	๑๑
๕. ไม่เห็นควยอย่างมาก	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๑๑	๑๐	๓	๒๔

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๑.๘ และข้อ ๒.๖

จากการสำรวจทัศนคติของนายตำรวจที่มีฐานะการเงินดีต่อการเข้าดำเนินธุรกิจโดยรัฐปรากฏว่ามีผู้ที่เห็นด้วยอย่างมากกับการเข้าดำเนินธุรกิจโดยรัฐร้อยละ ๒๐.๘ ของนายตำรวจที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี อีกร้อยละ ๒๘.๒ เห็นด้วยและอีกร้อยละ ๔.๒ เฉย ๆ ส่วนอีกร้อยละ ๔๕.๘ ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ และในจำนวนนี้ปรากฏว่านายตำรวจที่มีฐานะการเงินดี ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เห็นว่ารัฐควรเข้าดำเนินธุรกิจการค้ามีจำนวนมากกว่านายตำรวจที่สำเร็จปริญญาตรีที่มีฐานะการเงินอยู่ในระดับเดียวกัน จึงกล่าวได้ว่า เมื่อตัดตัวแปรทางด้านฐานะการเงินออกแล้ว นายตำรวจที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีทัศนคติแบบสังคมนิยมมากกว่านายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และความรู้สึกรักชาติของนายตำรวจที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแปรเปลี่ยนไปตามฐานะการเงินมากกว่านายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

อย่างไรก็ตามเพื่อที่จะทราบว่าฐานะทางด้านการเงินมีผลกระทบต่อนักทัศนคติของนายตำรวจตามที่สรุปไว้หรือไม่ จึงได้สำรวจต่อไปถึงทัศนคติของนายตำรวจที่มีฐานะทางการเงินปานกลางค่อนข้างต่ำคือมีรายได้บางเดือนพอใช้ บางเดือนไม่พอใช้ แต่มีรายได้พอใช้เป็นส่วนมากว่าจะมีทัศนคติในเรื่องนี้อย่างไร ซึ่งได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔

ทัศนคติของนายตำรวจที่มีฐานะทางการเงินปานกลางต่อการเข้าดำเนินธุรกิจโดยรัฐ

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เดือนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมาก	๑๕.๘	๒	๑	—	๓
๒. เห็นด้วย	๔๒.๑	๓	๕	—	๘
๓. เฉย ๆ	—	—	—	—	—
๔. ไม่เห็นด้วย	๔๒.๑	๕	๓	—	๘
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๑๐	๙	—	๑๙

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๑.๕ และข้อ ๒.๖

ผลของการสำรวจทัศนคติของนายสำรวจที่มีฐานะการเงินไม่ค้ำนัก มีเงินได้รายเดือนบางเดือนไม่พอใช้จ่ายตลอดเดือน พบว่ามีผู้เห็นด้วยเป็นอย่างมากกว่ารัฐควรเข้าดำเนินการคุ้มครองระยะ ๑๕.๘ ของผู้ที่มีฐานะการเงินปานกลาง และมีผู้เห็นด้วยระยะ ๕๖.๑ ฉะนั้นเมื่อรวมกันเข้าจึงมีผู้เห็นด้วยกับการที่รัฐเข้าดำเนินการทางด้านธุรกิจการค้าระยะ ๕๓.๘ ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐเข้าดำเนินการทางด้านธุรกิจการค้าซึ่งหมายถึงว่าอยากจะให้เอกชนประกอบธุรกิจการค้าตามลำพัง รัฐไม่จำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซง มีระยะ ๕๖.๑ ของนายสำรวจที่มีฐานะการเงินปานกลาง

ทัศนคติในเรื่องการเข้าดำเนินการค้าโดยรัฐพิจารณาตามความเชื่อในระบบการเมือง จากข้อเท็จจริงที่ได้ทำให้เห็นว่าพิจารณาต่อไปอีกว่า อิทธิพลความเชื่อในระบบการเมืองจะมีผลกระทบต่อความเชื่อในระบบเศรษฐกิจอย่างไร จึงได้แยกนายสำรวจออกตามความเชื่อถือในระบบการเมืองแล้ว วัตถุประสงค์ที่มีต่อการเข้าดำเนินการค้าโดยรัฐ ซึ่งได้ผลของการสำรวจดังนี้.-

ตารางที่ ๑๕

ทัศนคติของผู้นิยมประชาธิปไตยต่อแนวความคิดให้รัฐเข้าดำเนินการค้า

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เลขนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมาก	๒๓.๑	๓	๓	๑	๗
๒. เห็นด้วย	๑๘.๒	—	๕	—	๕
๓. เฉย ๆ	๑๑.๕	๑	๒	—	๓
๔. ไม่เห็นด้วย	๕๓.๓	๓	๖	๒	๑๑
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๗	๑๖	๓	๒๖

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๑ และข้อ ๒.๖

จากการแยกสำรวจเฉพาะนายตำรวจที่สืบระบบการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยว่าเนื่องจาก
 เศรษฐกิจของประเทศในระบบทุนนิยมตกอยู่ภายใต้เงื่อนไข ๔ ประการดังกล่าว ฉะนั้นนายตำรวจ
 เหล่านี้จะต้องเห็นว่าควรให้รัฐเข้าดำเนินการหรือไม่ ซึ่งปรากฏว่ามีผู้เห็นด้วยเป็นอย่างมากว่า
 รัฐควรเข้าดำเนินการที่มีร้อยละ ๒๓.๐ ของนายตำรวจที่ตอบแบบสอบถามที่นิยมระบบประชาธิปไตย
 และที่เห็นควยว่ารัฐควรเข้าดำเนินการที่มีร้อยละ ๑๘.๒ ส่วนอีกร้อยละ ๑๑.๘ มีความรู้สึกเฉย ๆ
 ไม่กระตือรือร้นอะไร แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยอยู่ถึงร้อยละ ๔๘.๓ แสดงว่าความเห็นของฝ่าย
 ที่คิดว่ารัฐควรเข้าดำเนินการคากับฝ่ายที่ไม่เห็นควยมีจำนวนเกือบเท่ากัน ฉะนั้นหากสามารถลด
 เงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบสังคมในระบบทุนนิยมได้แล้ว เชื่อว่าผู้
 ที่เห็นว่ารัฐไม่ควรเข้าดำเนินการนี้อาจจะเพิ่มมากขึ้น

เพื่อที่จะได้ทราบถึงทัศนคติของนายตำรวจอีกส่วนหนึ่งคือผู้ที่ชอบลัทธิเผด็จการว่ามีทัศนคติใน
 เรื่องนี้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเปรียบเทียบกับทัศนคติของนายตำรวจที่นิยมลัทธิ
 ประชาธิปไตยและจะทำให้ทราบได้ว่าหากเอาตัวแปรทางด้านความเชื่อถือในเรื่องระบบการเมือง
 ออกแล้ว นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจและนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษา
 จากมหาวิทยาลัยจะมีทัศนคติในเรื่องนี้เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร จึงได้สำรวจทัศนคติของนายตำรวจ
 ที่นิยมลัทธิเผด็จการ ซึ่งได้ผลดังต่อไปนี้.-

ตารางที่ ๑๖

ทัศนคติของผู้นิยมลัทธิเผด็จการต่อแนวความคิดให้รัฐเข้าดำเนินการ

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เงื่อนไข	รวม
๑. เห็นควยอย่างมาก	๒๕.๑	๓	๑	๒	๖
๒. เห็นควย	๕๐.๐	๔	๒	๑	๑๒
๓. เฉย ๆ	—	—	—	—	—
๔. ไม่เห็นควย	๒๕.๐	๓	๓	—	๖
๕. ไม่เห็นควยอย่างมา	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๑๕	๖	๓	๒๔

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๑ และขอ ๒.๖

จากการสำรวจข้อมูลแบบสอบถามพบว่า นายตำรวจที่นิยมลัทธิเผด็จการมีความเห็น
คล้ายเป็นอย่างมากว่า รัฐควรเข้าดำเนินธุรกิจการค้ามีถึงร้อยละ ๒๕.๐ ของผู้นิยมลัทธิเผด็จการที่
ตอบแบบสอบถาม และมีอีกร้อยละ ๕๐.๐ เห็นด้วยกับเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีผู้ที่ไม่เห็นด้วย
อยู่อีกร้อยละ ๒๕.๐ ของผู้นิยมลัทธิเผด็จการ ซึ่งน่าจะตั้งเป็นข้อสังเกตได้ว่าในจำนวนผู้นิยมลัทธิ
เผด็จการ ไม่เห็นด้วยที่เกินกว่า รัฐควรเข้าแทรกแซงดำเนินธุรกิจการค้า ซึ่งหมายถึงว่าใน
จำนวนผู้นิยมลัทธิการเมืองแบบเผด็จการมีผู้อยู่อีกร้อยละ ๒๕ ที่ไม่นิยมลัทธิเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

จากข้อเท็จจริงที่สำรวจได้ในตอนนี้ทำให้สรุปได้ว่า

๑. นายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตย และ นายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมือง
แบบเผด็จการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรให้รัฐเข้าดำเนินธุรกิจการค้า

๒. นายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมืองแบบเผด็จการ ชอบให้รัฐเข้าดำเนินธุรกิจการค้ามาก
กว่าผู้นิยมระบบประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่านายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมืองแบบเผด็จการชอบให้
แก้ปัญหาชนชั้นโดยใช้วิธีการในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

๓. เนื่องจากนายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น
เป็น ๒ ฝ่าย คือ พวกที่เห็นว่ารัฐควรดำเนินธุรกิจการค้ากับผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเข้าดำเนินธุรกิจ
การค้าซึ่งทั้ง ๒ ฝ่ายนี้มีจำนวน ไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นว่านายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมือง
แบบประชาธิปไตยมีแนวโน้มที่จะให้แก้ปัญหาโดยใช้วิธีการในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และสังคมนิยม
กำลังกัน

๔. ในจำนวนนายตำรวจที่นิยมลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตยด้วยกันนั้น ทั้งนายตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจและนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย
นิยมระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากกว่านิยมระบบทุนนิยม

๕. ในจำนวนนายตำรวจที่ชอบระบบเผด็จการปรากฏว่า นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษา
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจชอบระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมากกว่าระบบทุนนิยม แต่นายตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชอบระบบทุนนิยมมากกว่าผู้ที่ชอบระบบสังคมนิยม

จากการสำรวจทัศนคติที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า นายตำรวจนักเรีบนสารวัตรและผู้บังคับกอง
มีทัศนคติในเรื่องสิทธิการเมืองและเศรษฐกิจเป็นแบบประชาธิปไตย สังคมนิยมอ่อน ๆ ที่มีการผสม
ผสานกันระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมกับระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม

อย่างไรก็ตามในระบบเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันนี้ไม่มีธุรกิจหลายประเภทที่รัฐเข้า
ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น การขนส่ง การทำเรือ การไฟฟ้า การประปา องค์การสะพานปลา องค์การ
สวนยาง องค์การโทรศัพท์ และองค์การคลังสินค้า เป็นต้น แต่เมื่อกล่าวโดยส่วนรวมแล้วรัฐวิสาหกิจ
เหล่านี้ยังมีผลผลิตไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นมาตรการในการควบคุมระบบเศรษฐกิจให้เป็นประโยชน์ต่อ
ประชาชนส่วนใหญ่ได้ ประกอบกับการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจังจาก
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ การรั่วไหลจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง และการใช้รัฐวิสาหกิจเป็นแหล่ง
ทำผลประโยชน์ให้กับคนกลุ่มน้อยชั้นนำที่มีอิทธิพล จึงมีอยู่คนข้างมากทำให้ผลผลิตของแต่ละหน่วย
ที่ค่าอยู่แล้วยิ่งต่ำลงไปอีก ทำให้เห็นว่าถ้าจะเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจะต้องทำในสองอย่าง
ควบคู่กันไป คือปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจเสียใหม่ โดยใช้ระเบียบวิธีทางด้านธุรกิจเข้า
บริหารรัฐวิสาหกิจ แทนการใช้ระเบียบปฏิบัติงานของทางราชการและเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจ
การค้าในส่วนของเอกชนให้มากยิ่งขึ้น แต่รัฐจะสามารถเข้าแทรกแซงธุรกิจการค้าได้มากขึ้นอีก
เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้สึกและท่าทีของประชาชนว่าจะยินยอมพร้อมใจ และเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด เพราะการให้รัฐยื่นมือเข้าจัดการในเรื่องนี้เท่ากับเป็นการสมัครใจที่จะ
เสียสิทธิและความ เป็นอิสระในการประกอบธุรกิจของเอกชนแต่ละคน แต่การที่ประชาชนในชาติ
จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับว่า เขามีความรู้สึกผูกพันในความเป็น
ชาติอยู่ในระดับใด

ทัศนคติของนายตำรวจในเรื่องชาตินิยม

ความผูกพันในความเป็นชาตินิยมนี้ เป็นผลมาจากการที่ทุกคนมีความภูมิใจที่ได้มีประวัติ
ศาสตร์ร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมพื้นเพความเป็นอยู่อย่างเดียวกัน จนถึงว่าตนเป็นส่วน
หนึ่งของกลุ่มหรือชุมชนและยังมีส่วนร่วมกันมากเท่าใด ความผูกพันที่มีต่อกันก็ยิ่งเหนียวแน่นขึ้น
เพียงนั้น จนมีลักษณะ เป็นเอกลักษณ์ของกา รกระทำตอบโต้ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปในทางเดียวกันด้วย
ความสำนึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติ

ความจริงลักษณะการต่อสู้ในเรื่องความเป็นชาตินี้ สำหรับประเทศไทยมีผลกระทบมา นับพันปี ก่อนที่ประเทศในทวีปยุโรปจะเจริญขึ้น โดยเริ่มต้นของความดั่งพันธุระหว่างชนในชาติ เมื่อ คั้งมหาอาณาจักรในพื้นที่ตอนใต้ของประเทจีนปัจจุบัน และเมื่อถูกจีนรุกรานจนต้องอพยพลงมาทาง ใต้ก็โครวมกันต่อสู้กับชนชาติอื่นจนสามารถตั้งอาณาจักรเป็นปึกแผ่นได้ การรวมตัวและผูกพันในความ เป็นชาติ จึงมีลักษณะผิดไปจากการก่อตัวของลัทธิชาตินิยม ที่เป็นผลผลิตของประเทมหาอำนาจใน ทวีปยุโรป

อย่างไรก็ตามลักษณะชาตินิยมในปัจจุบันซึ่งเป็นผลผลิตของประเทตะวันตก เกิดขึ้นจาก แนวความคิดทางเศรษฐกิจที่จะทำให้ประเทชาติเจริญรุ่งเรือง และมั่งคั่งตามแนวความคิดฟาลิชย์ นิยมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ โดยเริ่มต้นในทวีปยุโรป แล้วแพร่ขยายไปในสหรัฐอเมริกา อเมริกาใต้ เอเชีย และอัฟริกา ตามแนวความคิดนี้ถือว่า ผลดีในทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับเอกชน นั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้อง เป็นผลดีต่อรัฐควบเสมอไป ชาติเป็นที่รวมของความ เป็นอยู่ของ เอกชนไว้ ผลประโยชน์ของเอกชนจึงต้องขึ้นอยู่กับและเป็นรองจากรัฐ การค้าโดยเสรีระหว่างประเทจะมีได้ ก็ต่อเมื่อประชาชาติทั้งหลายโครวมเป็นอันเคียวกัน ลัทธิชาตินิยมสมัยใหม่ จึงเป็นแนวความคิดทาง คำน เศรษฐกิจที่จะเพิ่มความมั่งคั่งให้กับประเทด้วยการฟาลิชย์และอุตสาหกรรม ฉะนั้นแต่ละประเท จึงพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของชาติให้สูงขึ้นในทุกวิถีทางและปรับปรุงการค้าให้โคทำได้มากกว่าประเทอื่น ประเทมหาอำนาจในทวีปยุโรปโคพยายามที่จะแสวงหาอาณานิคมเพื่อเป็น ตลาดสินค้าสำเร็จรูป และแหล่งวัตถุดิบของตน ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องแข่งขันกันในด้านสนยา นุภาพทางทหาร เพื่อใช้เป็นกองกำลังคุ้มกันผลประโยชน์ทางด้านการค้าของประเทในต่างแดน มีกรให้ความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินเรือ และการทำให้ชาติอื่นยอมรับความมีอำนาจ เหนืออาณานิคม

ในช่วงระยะเวลานี้ ฟอน ฮอร์นิก นักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรีย โคเสนอกฎเกี่ยวกับ เศรษฐกิจของชาติที่สำคัญ ๕ ประการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและรัฐบุรุษของชาติต่าง ๆ ในยุโรปยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติ คัดสนใจในเรื่องอุตสาหกรรมและการค้า ฟอน ฮอร์นิก โคเสนอว่า^{๓๘}

^{๓๘} Ibid., หน้า ๖๑ - ๖๒.

๑. จะต้องมี การสำรวจทรัพยากรของประเทศโดยทั่วถึงทุกกระเปาะนี้ว่า ต้องศึกษาถึง ที่ดินและพืชพันธุ์ที่เหมาะสมที่ควรจะนำมาเพาะปลูกเพื่อให้เกิดผลที่สุด

๒. สำหรับสิ่งของซึ่งไม่อาจจะขุดหรือขุดได้ในรูปเดิมของมันเองโดยจะต้องใช้กระบวนการทางหัตถอุตสาหกรรมเปลี่ยนรูปของมันก่อนแล้ว จะคงทำภายในประเทศ เนื่องจากว่าสินค้าอุตสาหกรรมนั้นย่อมมีราคาแพงกว่าวัตถุดิบเป็นหลาย ๆ เท่า

๓. เพื่อดำเนินตามหลักสองหลักข้างบนนั้น จะต้องมีคนทั้งเพื่อผลิตวัตถุดิบและเพื่อ นำวัตถุดิบไปทำ เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอีกต่อหนึ่ง ดังนั้นจะต้อง พึ่ง เล็ง ใน เรื่อง ประชากร โดยจำนวน ประชากรควรมีให้มากที่สุดเท่าที่ประเทศจะเลี้ยงดูได้ และจะต้องทำให้ประชากรทั้ง หลายไม่มีความ เกียจคร้านในการทำงาน จะต้องขยันให้ประชากรมีความติดการริเริ่มทำกิจการงานต่าง ๆ ทั้งใน คานศิลป์และการค้า การศึกษาและอาชีพ เป็นที่จ้างแรงงานมาจากต่าง ประเทศมาทำการสอน

๔. ห้ามนำเงินหรือทองซึ่งประเทศหามาได้ไม่ว่าด้วยการค้ากับต่างประเทศหรือจาก เมืองในประเทศของตนออกไปจากประเทศโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะด้วยจุดประสงค์ใดก็ตาม ทั้ง ห้ามไม่ให้มีการเก็บเงินทองงอกขึ้นด้วยวิธีการหนึ่ง hording แต่จะรอนำมาสู่การหมุนเวียนเสมอ และห้ามไม่ให้ใช้สิ่งของพวกนี้ทำเป็นรูปพรรณสมมติได้เกินควร

๕. ประชากรของประเทศจะต้องพยายามอย่างถึงที่ที่จะใช้สิ่งของที่ผลิตภายในประเทศ ของตนและพยายามให้มีชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศให้มากที่สุด

๖. หากจำเป็นจริง ๆ ที่จะต้องใช้สินค้าจากต่างประเทศ... ก็จะต้องจ่ายค่าสิ่งของ นั้น ๆ ด้วยการแลกเปลี่ยนด้วยของที่ผลิตขึ้นได้เองภายในประเทศ ไม่ใช่ชำระด้วยเงินหรือทอง

๗. สินค้าจากต่างประเทศที่ส่งเข้ามาจะคง เป็นการส่งเข้ามาในรูปของวัตถุดิบ และ มาจัดกระทำกับวัตถุดิบเหล่านั้นภายในประเทศไม่ไหลเข้ามาในรูปผลิตภัณฑ์สำเร็จ เลขที่เดียว

๘. จะคงพยายามโดยเต็มที่ในทุกวิถีทางที่จะขายสินค้าของตนให้กับต่างประเทศในรูป ของผลิตภัณฑ์สำเร็จ ไม่ใช่ในรูปของวัตถุดิบและพยายามขายโดยให้ได้มาซึ่งเงินทอง

๙. จะคงไม่ส่งสินค้าที่อาจจะหาหรือผลิตได้ภายในประเทศจากต่างประเทศ ไม่ว่าประเทศ นั้นจะเป็นมิตรหรือศัตรู

จากการปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ ๕ ประการดังกล่าวนี้ ส่งผลไปสู่การแผ่ขยายตัวในการแสวงหาอาณานิคมและการเพิ่มกองกำลังทหาร แต่ต่อมาภายในอาณานิคมก็ได้มีความรู้สึกต่อต้านประเทศมหาอำนาจเจ้าอาณานิคมโดยปทัชชาชนในประเทศอาณานิคมได้ปลุกความรู้สึกชาตินิยมและจัดตั้งแนวร่วมกันขึ้น ควบคู่ความต้องการร่วมกันที่จะกำหนดวิถีทางและปกครองตนเอง และกระจายความรู้สึกเกลียดชังประเทศมหาอำนาจตะวันตกไปสู่ประชาชน

ลัทธิชาตินิยมก่อให้เกิดความสำนึกในการที่ชาติจะต้องกำหนดชะตากรรมหรือวิถีทางของตนเอง การต่อต้านลัทธิอาณานิคม ซึ่งเป็นรูปหนึ่งของลัทธิชาตินิยม ช่วยให้ประเทศอาณานิคมเหล่านี้ได้รับเอกราชกลับเป็นชาติอิสระ และมีประเทศต่าง ๆ มากมายเกิดขึ้นใหม่ระหว่างศตวรรษที่ยี่สิบ เมื่อได้ปกครองตนเองแล้ว ก้าวต่อไปของชาติต่าง ๆ ก็คือเข้าหาลัทธิคุ้มกันตัว ซึ่งก็ยังคงเป็นเรื่องของแนวความคิดที่ว่ากลุ่ม"เรา"ป้องกันตนเองจากการรุกรานของกลุ่ม"เขา"ไม่ว่าจะด้วยกำลังทางทหารด้วยการค้าหรืออื่น ๆ ^{๓๙} แต่ในการติดต่อกับเศรษฐกิจกับต่างประเทศ เช่นในเรื่องการค้าการลงทุนและอื่น ๆ นั้น ความรู้สึกในทางชาตินิยมมักจะทำให้ประเทศต่าง ๆ หันเข้าใช้ลัทธิคุ้มกันเศรษฐกิจ ซึ่งมีทางทำได้หลายวิธี เช่น ตั้งกำแพงภาษีสินค้าเขา ออกกฎหมายว่าด้วยการประกอบอาชีพ และธุรกิจของคนต่างดาว และกำจัดการนำออกซึ่งกำไรที่ได้จากการลงทุนต่างประเทศ ลัทธิชาตินิยมก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะสู้กันทางเศรษฐกิจ ต่างชาติต่างพยายามจะให้เกิดโรคทรพัยและสร้างสวัสดิการทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนชาติของตนให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ^{๔๐}

สำหรับลัทธิชาตินิยมในประเทศไทยในระยะหลัง เริ่มมีลักษณะเด่นชัดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ไต่ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติ เช่น เมืองไทยจึ่งตื่นเถิด เทศนาเสือป่า และอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นหนังสือที่ปลุกใจให้เกิดความรักชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อต่อสู้กับสงครามภายนอก และต่อต้านภัยทางค่านเศรษฐกิจภายใน ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตยแล้ว หลังจากระชกาคติ ๘ สวรรคต มีนักการเมืองกลุ่มหนึ่งมีหดวงวิจิตรวาทการ เป็นหัวหน้า เรียกตนเองว่าคณะชาติ พยายามต่อสู้เพื่อให้ได้อำนาจทางการเมือง โดยใช้ลัทธิชาตินิยมเป็นนโยบายของพรรค

^{๔๐} บุญเที่ยง สองสวัสดิ์, ชาตินิยม (กรุงเทพฯ: พรรคกิจสังคม, ๒๕๑๓) หน้า ๑๖ - ๑๗

^{๔๑} Ibid., หน้า ๑๘.

และส่งสมาชิกพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสนับสนุนจอมพล ป.พิบูลสงคราม ให้เป็นนายกรัฐมนตรี ในการหาเสียงเลือกตั้งในครั้งนั้นคณะชาติได้จัดทำหนังสือรวมกลุ่มประชาชนชั้นเผยแพร่ ในหนังสือนี้มีแนวความคิดที่ถือว่า เป็นตัวแทนของความคิดชาตินิยมแบบไทย มีสาระสำคัญว่า

คณะชาติทุกคนได้ให้คำสัตย์แก่คณะว่า ตนจะยึดมั่นในอุดมคติของชาตินิยม แต่ไม่บำเพ็ญตน เป็นไคร้แก่บุคคลชาติอื่น หรือคนไทย คณะชาติมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะขอเชิญชวนพี่น้อง ไทยทั้งหลายให้เข้าร่วมจิตใจกันทั้งชาติ กระทำการกู้ชาติพิพากษาคาของชาติให้หนีไปจากการครอบ ครองของชนชาติจีน ในเวลาอันเร็วที่สุด ที่จะเร็วได้ เพราะนาฬิกาแห่งความตายนั้นไม่คอยเรา

ทั้งนี้ก็โดยคณะชาติได้เล็งเห็นการณ์ไกลอย่างถี่ถ้วนแล้วว่า ในอนาคตไม่ไกลนี้ ชาติไทย - เอกราชไทย - แผ่นดินไทย ทั้งสามประการนี้จะคงตกเป็นสิ่งที่ไต่อำนาจของชนชาติจีนในเมืองไทย อย่างสิ้นเชิง โดยที่ไม่ต้องมีการรบพุ่งหรือโกรธเคืองต่อกันแม้แต่ประการใด

ในทางพิจารณาของผู้ประสาทคณะชาตินั้นเห็นว่า การมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ในสังคมแห่ง มนุษย์กลุ่มบนผิวพิภพนั้นมนุษย์ยอมต้องเคลื่อนไหวด้วยอาชีพใหญ่ ๔ ประการ คือ อาชีพค้าขาย อาชีพพิทักษ์กรรม อาชีพหนักศึกษา และอาชีพปลูกจ้าง ผู้เป็นเจ้าของในการหมุนเวียนเปลี่ยนค่าเงิน ครานั้นคือบุคคลฝ่ายประกอบอาชีพการค้า ส่วนผู้ประกอบอาชีพอีก ๓ ประการนั้น ย่อมนับว่าเป็น ผู้เค้นชีวิตอยู่ภายใต้ไต่อำนาจเงินของฝ่ายพอกาหรืออีกนัยหนึ่ง อาจนับเนื่องได้ว่าเป็นลูกจ้างของฝ่าย พอกา โดยปริยาย คือพอกาได้จ้างให้ชาววิศวกรรมผลิตวัตถุเป็นเสืศค่าให้แกถนน หรือจ้างให้หนักศึกษา วิจารณ์การแผ่นดินไหวแก่กิจการค้าของตน หรือจ้างให้ลูกจ้างแรงงานกระทำงานใด ๆ ให้แก่การ ค้าของตน ทั้งนี้ก็โดยฝ่ายพอกาได้ไซ้สมอง สติปัญญา และดินลมคมคายของตนหมุนเวียนเปลี่ยนค่า ของเงินด้วยกลวิธีชั้นเชิงอันน่าประหลาด ซึ่งบุคคลทั้ง ๓ อาชีพนั้นหาหัดเทียมได้ไม่ จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ตกอยู่ไต่อำนาจเงินของพอกา

เมื่อเงินเป็นของกลางใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องการ เงินจึงเป็นวัตถุประหลาดที่มี อำนาจเหนือจิตใจคน เว้นแต่พระมหากษัตริย์เท่านั้น ที่เป็นบุคคลประหลาดที่มีอำนาจเหนือเงิน

จะเป็นชาติประชาธิปไตยโดยใต้อาณาเขตโดยใหญ่บุคคลต่างควรรอบรองการกำในแผ่นดินของตนจนสิ้นเชิงแล้ว นโยบายต่าง ๆ ย่อมอาจจะตกลงเห็นเทไปในการปฏิบัติต่าง ๆ ตามความต้องการของทางชาวใต้อาณาเขตเงิน เว้นแต่รัฐธรรมนูญแห่งประชาธิปไตยของชาตินั้นจะใต้อำนาจบริหารแผ่นดินโดยพระองค์เท่านั้น

ฉะนั้น ในโอกาสต่อไปนี้ คณะชาติจึงถือว่า อาชีพการค้าเป็นอาชีพสำคัญที่สุดของชาติ และจะชักชวนให้คนไทยร่วมมือกันดำเนินการตามโครงการต่อไป ซึ่งเราอาจจะต้องจำใจเสียสละชีวิตของคนสักจำนวนหนึ่ง เพื่อความมีชีวิตอยู่แห่งชาติของเรา

ไทยเป็นชาติกสิกรรม ไทยใต้อาณาเขตประเทศไทยควรรวมความหมั่นมานะในทางกสิกรรม ไทยใต้อาณาเขตเป็นอาณาจักรใหญ่ และรักษาเอกราชมาด้วยเลือดของบรรพบุรุษ นักรบไทยชาติไทย เหมือนเลือดหัวใจตัวหนึ่งในกลุ่มแห่งชาติเล็กทั้งหลาย บนแผ่นดินภาคใต้อาณาเขตเขาเขี้ยวบูรพา คำขวัญเหล่านี้ขอยกให้เป็นเกียรติแก่บรรพบุรุษไทย

ตามประวัติของชาติไทย ไทยต้องเสียเอกราชและแผ่นดินของไทยให้แก่ชนชาติจีนอยู่เสมอมาเป็นลำดับ ซึ่งหาใช่เป็นเพราะจีนกับไทยจะ เคยรบพุ่งหรือ เกิดภัยซึ่งต่อกันแม้แต่น้อยก็ไม่ แต่ไทยเป็นชาติที่ตกอยู่ในฐานะสงครามรุก ภัยกับจีนตั้งแต่ตั้งค้ำบรรพมา เท่านั้น

อย่างไรก็ตามในระยะต่อมาแนวความคิดเรื่องชาตินิยมได้คลี่คลายและเปลี่ยนแปลงไปจากความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนเป็นความรู้สึกต่อต้านพ่อค้าชาวต่างประเทศทั้งนั้น เพราะในระยะต่อมาลักษณะความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านสังคม และวัฒนธรรมระหว่างคนไทยกับชาวจีนหรือผู้มีเชื้อสายจีนมีมากขึ้นจนเกิดความรู้สึกว่าเป็นกลุ่มเดียวกันช่วยกันต่อต้านอิทธิพลของพ่อค้าต่างชาติ เพื่อรักษาผลประโยชน์พ่อค้าในประเทศ มีการแพร่ความรู้สึกนี้สู่บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย จนถึงกับจัดให้มีการต่อต้านสินค้าจากต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สำรวจทัศนคติทางด้านชาตินิยมของนายตำรวจที่มีต่อการซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย ว่ามีอยู่อย่างไร ซึ่งได้ผลตามที่แสดงในการร่างที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗
แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย

การรักษาเงินตราไว้ในประเทศคือพยายามซื้อ สินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย	เปอร์เซ็นต์	นรต.	ปริญญา	เดือนชน	รวม
๑. เห็นควายน้อยมาก	๔๘.๓	๑๑	๑๒	๕	๒๘
๒. เห็นควายน้อย	๔๖.๖	๑๔	๑๒	๑	๒๗
๓. เฉย ๆ	๑.๗	๑	—	—	๑
๔. ไม่เห็นควายน้อย	๓.๔	—	๒	—	๒
๕. ไม่เห็นควายน้อยมาก	—	—	—	—	—
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๗

นายคำวจรอยละ ๔๘.๓ ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นควายน้อยกว่าการรักษาเงินตราไว้ในประเทศ ควรพยายามซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ และมีผู้ไม่เห็นควายน้อยในเรื่องนี้ร้อยละ ๔๖.๖ ส่วนอีกร้อยละ ๑.๗ รู้สึกเฉย ๆ คงมีผู้ที่ไม่เห็นควายน้อยร้อยละ ๓.๔ ของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนน้อยมากจนไม่มีความสำคัญพอที่จะกล่าวถึง

ผลการสำรวจที่ได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า นายคำวรจนักเรียนสาร์วัตรและผู้บังคับกองมีความรู้สึกเรื่องชาตินิยมทางด้านการเศรษฐกิจ เพราะการที่มีความประสงค์จะให้สงวนเงินตราไว้ในประเทศ ก็คือการรักษาความมั่นคงของประเทศไว้นั่นเอง ทั้งนี้เพราะการค้ำระหว่างประเทศนั้นแม้ว่าจะขายแลกเปลี่ยนในรูปของเงิน แต่นั่นก็หมายถึงการนำสินค้าของแต่ละประเทศมาแลกเปลี่ยนกัน หากซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทยเท่ากับเป็นการให้ประชาชนคนอื่นในประเทศได้ใช้ผลิตผลหรือบริการของผู้ซื้อ จึงเท่ากับเป็นการรักษาความมั่นคงไว้ในประเทศ โดยใช้เงินเป็นตัวเก็บมูลค่าของสิ่งของที่ผลิตได้

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้สำรวจถึงความรู้สึกในเรื่องชาตินิยม โดยส่วนรวมของนายตำรวจ เหล่านี้ถือว่าในระหว่างชาติกับบุคคล นายตำรวจเหล่านี้จะเห็นว่าสิ่งใหม่มีความสำคัญกว่ากัน ผลของการสำรวจปรากฏว่าทุกคนมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ชาตินี้มีความสำคัญกว่าบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๘
แสดงทัศนคติว่าชาติสำคัญกว่าบุคคล

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริญญา	เดือนชั้น	รวม
๑. เห็นด้วยอย่างมาก	๘๖.๒	๒๓	๒๑	๖	๕๐
๒. เห็นด้วย	๑๓.๘	๓	๕	-	๘
๓. เฉย ๆ	-	-	-	-	-
๔. ไม่เห็นด้วย	-	-	-	-	-
๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	-	-	-	-	-
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๘

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามขอ ๒.๘

จากข้อเท็จจริงที่สำรวจได้พบว่านายตำรวจนักเรียนสารวัตรและผู้บังคับกองร้อยละ ๘๖.๒ ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นอย่างมากว่า ชาติสำคัญกว่าบุคคล และอีกร้อยละ ๑๓.๘ เห็นด้วยในเรื่องนี้ ไม่มีนายตำรวจคนใหม่มีความเห็นว่าบุคคลสำคัญกว่าชาติ แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกฉันท์ของแนวความคิดในเรื่องนี้

อย่างไรก็ตามเหตุที่นายตำรวจเหล่านี้มีความคิดเห็นเป็นเอกฉันท์ นอกจากจะเป็นเรื่อง ที่ตรงกับความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคลแล้ว ลักษณะของอาชีพตำรวจน่าจะมีส่วนอย่างมากที่ทำให้ นายตำรวจมีความรู้สึกไปในทางเดียวกัน และเมื่อได้สำรวจต่อไปถึงการเลือกรักชาติผดประโยชน์ว่า ในระหว่างประโยชน์ของชุมชน ประโยชน์ของประเทศ และประโยชน์ของโลก นายตำรวจเหล่านี้จะเห็นว่าอันไหนจะมีความสำคัญกว่ากันแล้วโดยผลดังที่แสดงในตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๕

ทัศนคติในการเลือกรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม

	เปอร์เซ็นต์	นรค.	ปริยญา	เดือนชน	รวม
๑. ประโยชน์ของชุมชนสำคัญกว่า	๑๐.๓	๒	๒	๒	๖
๒. ประโยชน์ของประเทศสำคัญกว่า	๕๒.๘	๒๒	๒๓	๓	๕๖
๓. ประโยชน์ของโลกสำคัญกว่า	๒.๙	๒	๑	๑	๔
รวม	๑๐๐	๒๖	๒๖	๖	๕๖

ที่มา: ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ ๒.๕

จากรายละเอียดในตารางที่ ๑๕ จะเห็นได้ว่ามีนายตำรวจร้อยละ ๑๐.๓ ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าประโยชน์ของชุมชนสำคัญกว่าประโยชน์ของประเทศและประโยชน์ของโลก ส่วนอีกร้อยละ ๕๒.๘ เห็นว่าประโยชน์ของประเทศชาติสำคัญกว่า และมีเพียงร้อยละ ๒.๙ เท่านั้นที่เห็นว่าประโยชน์ของโลกสำคัญกว่า แสดงให้เห็นถึงว่านายตำรวจเหล่านี้มีทัศนคติชาตินิยมอย่างเห็นได้ชัด

ฉะนั้น หากมีกรณีขัดแย้งกันระหว่างประโยชน์ของชุมชน ประโยชน์ของประเทศ และประโยชน์ของโลกแล้ว นายตำรวจเหล่านี้จะเลือกเอาการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก

สรุปทัศนคติของนายตำรวจที่มีต่อลัทธิและระบบการเมือง

จากการสำรวจในตอนนี้ สรุปได้ว่านายตำรวจนักเรียบสารวัตรและผู้บังคับกองมีทัศนคติเป็นแบบชาตินิยม ฉะนั้นเมื่อรวมกันผลวิจัยที่สรุปไว้ในตอนต้นจะทำให้เห็นลักษณะของทัศนคติที่ว่านายตำรวจเหล่านี้มีทัศนคติทางด้านการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยสังคมนิยม โดยมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าระบบสังคมนิยมดังกล่าวจะต้องมีการผสมผสานกับระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมกับสังคมนิยม ในลักษณะที่เพิ่มความเข้มทางด้านสังคมนิยมให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นว่าการรู้สึกนึกถึงของนายตำรวจทางานเศรษฐกิจมีลักษณะไกล่เกลี่ยและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

^{๕๓} โปรดดูเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๓๘, ๓๙, ๓๙ และ ๔๐